

کد مدرسه

دفترچه شماره ۱

آزمون

۱۱

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۲/۲۸

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۶۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۵	۶۶	۸۰	

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
ریاضی و آمار	کل کتاب	—	فصل ۱ و فصل ۲ (درس ۱)
علوم و فنون ادبی	—	کل کتاب	فصل‌های ۱ و ۲
جامعه‌شناسی	—	کل کتاب	درس‌های ۱ تا ۵
روان‌شناسی	—	کل کتاب	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

۱- رابطه‌های زیر تابع هستند حاصل $f(n+6)$ چند برابر $g(m+3)$ است؟

$$f = \{(3, n^2 - 2n), (n, -4), (3, 8), (4, 3)\}$$

$$g = \{(2, \frac{m-1}{3}), (7, m^2 - 3), (2, 1), (m, -1)\}$$

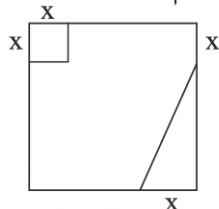
$$4 \quad (4)$$

$$\frac{8}{13} \quad (3)$$

$$\frac{3}{7} \quad (2)$$

$$\frac{3}{13} \quad (1)$$

۲- از مربعی به ضلع ۱۰ سانتی‌متر یک مربع و یک مثلث بریده‌ایم. اگر مساحت باقی‌مانده ۷۲ باشد مساحت مثلث کدام است؟

$$6 \quad (1)$$

$$12 \quad (2)$$

$$4 \quad (3)$$

$$14 \quad (4)$$

۳- جواب‌های کدام معادله به صورت $\frac{2-\sqrt{3}}{2}$ و $\frac{2+\sqrt{3}}{2}$ می‌باشد؟

$$4x^2 + 8x - 1 = 0 \quad (4)$$

$$x^2 - 8x - 2 = 0 \quad (3)$$

$$4x^2 - 8x + 1 = 0 \quad (2)$$

$$x^2 - 2x - 1 = 0 \quad (1)$$

۴- معادله $2x^2 - mx + mn - 18 = 0$ دارای ریشه مضاعف $x = -3$ است. $m - n$ کدام است؟

$$-6 \quad (4)$$

$$-15 \quad (3)$$

$$-3 \quad (2)$$

$$-9 \quad (1)$$

۵- در یک تابع خطی $f(1) = 5$ و $f(3) = -9$. اگر برد تابع f به صورت $-3 < y < 5$ باشد، دامنه این تابع کدام است؟

$$1 < x \leq \frac{1}{2} \quad (4)$$

$$\frac{1}{2} < x \leq \frac{15}{2} \quad (3)$$

$$\frac{15}{2} \leq x < \frac{22}{2} \quad (2)$$

$$1 < x \leq \frac{15}{2} \quad (1)$$

۶- فاصله بین دو شهر A و B، ۳۰۰ کیلومتر است. قطاری با سرعت ثابت از شهر A به شهر B حرکت کرده و به شهر A بازمی‌گردد. اگر

سرعت قطار در مسیر برگشت $10 \frac{km}{h}$ بیشتر از سرعت قطار در مسیر رفت باشد، آنگاه زمان برگشت ۱ ساعت کوتاه‌تر می‌شود. سرعت

قطار در مسیر رفت کدام است؟

$$60 \quad (4)$$

$$50 \quad (3)$$

$$40 \quad (2)$$

$$30 \quad (1)$$

۷- در حل معادله درجه دوم $x(2x - a) = b$ با استفاده از روش مربع کامل به معادله $(x - 3)^2 = ab - 2$ رسیده‌ایم. مقدار b کدام است؟

$$\frac{11}{12} \quad (4)$$

$$\frac{23}{22} \quad (3)$$

$$\frac{22}{23} \quad (2)$$

$$1 \quad (1)$$

۸- اگر $2x + 3y = 12$ باشد، بیشترین مقدار $6xy$ کدام است؟

$$44 \quad (4)$$

$$72 \quad (3)$$

$$36 \quad (2)$$

$$6 \quad (1)$$

۹- خطی که از نقاط برخورد دو سهمی $f(x) = x^2 - 2x - 6$ و $g(x) = -x^2 + 4x - 10$ می‌گذرد محورهای مختصات را در نقاط A و B

قطع می‌کند. اگر O مبدأ مختصات باشد، مساحت مثلث OAB کدام است؟

$$48 \quad (4)$$

$$16 \quad (3)$$

$$32 \quad (2)$$

$$64 \quad (1)$$

۱۰- به ازای کدام مقادیر a ، معادله $\frac{a}{x^2 - 4} - \frac{x}{x - 2} = 1$ فقط یک جواب دارد؟

$$\{0, -\frac{9}{4}, -8\} \quad (4)$$

$$\{0, -\frac{9}{4}, 8\} \quad (3)$$

$$\{0, \frac{9}{4}, 8\} \quad (2)$$

$$\{0, \frac{9}{4}, -8\} \quad (1)$$

۱۱- دامنه تغییرات داده‌های c^2 ، 25 ، $\frac{b}{3}$ ، $2a - 3$ برابر با صفر است. واریانس داده‌های $5a + 5$ ، b ، 25 ، $10c + 25$ کدام است؟ a ، b و c

اعداد طبیعی هستند.

$$2 \quad (4)$$

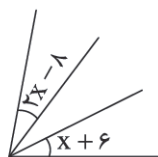
$$\frac{1}{2} \quad (3)$$

$$1 \quad (2)$$

$$\text{صفر} \quad (1)$$

محل انجام محاسبات

۱۲- نمودار زیر، قسمتی از یک نمودار راداری است. این نمودار چند متغیر را نمایش می‌دهد؟ (زاویه‌ها بر حسب درجه هستند).

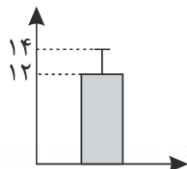
۱۲ (۱)

۱۶ (۲)

۱۸ (۳)

۲۰ (۴)

۱۳- اگر نمودار زیر مربوط به داده‌های نرمال باشد، چند درصد داده‌ها بین ۱۰ و ۱۶ قرار دارند؟

۶۸ (۱)

۸۲ (۲)

۹۶ (۳)

۱۰۰ (۴)

$$A = \frac{n! + (n-1)!}{(n-2)!}$$

۱۴- حاصل عبارت مقابل کدام است؟ ($n \geq 2$)

۳n (۴)

۲n (۳)

 $n^2 + 1$ (۲) $n^2 - 1$ (۱)

۱۵- دو مجموعه $A = \{2, 4, 6, 9\}$ و $B = \{1, 3, 5, 7, 8\}$ را در نظر بگیرید. چند عدد سه‌رقمی بدون تکرار ارقام می‌توان نوشت که حداقل ۲ رقم آن از مجموعه A باشند؟

۲۰۴ (۴)

۲۳۴ (۳)

۱۶۲ (۲)

۵۴ (۱)

۱۶- احتمال وقوع یک پیشامد $\frac{3}{5}$ است. اگر تعداد اعضای پیشامد متمم آن برابر با ۱۰ باشد آنگاه تعداد اعضای فضای نمونه کدام است؟

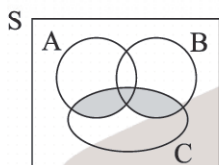
۲۵ (۴)

۲۰ (۳)

۱۶ (۲)

۱۸ (۱)

۱۷- با توجه به ناحیه رنگ‌شده، پیشامد مورد نظر کدام است؟

 $(A \cap B) \cup C'$ (۱) $(A \cap C) \cup (B \cap C)$ (۲) $(A \cup B) \cap (A \cup C)$ (۳) $(A - B) \cup (B - C)$ (۴)

۱۸- در پرتاب ۲ تاس قرمز و آبی با هم، چقدر احتمال دارد که یکی از تاس‌ها زوج و دیگری فرد ظاهر شود؟

۰/۸۵ (۴)

۰/۷۵ (۳)

۰/۵ (۲)

۰/۲۵ (۱)

۱۹- در دنباله $a_n = \begin{cases} 2n^2 - 6 & n \text{ اول} \\ \frac{2}{n} & n \text{ غیر اول} \end{cases}$ حاصل $a_5 - 24a_{12}$ کدام است؟

۶۰ (۴)

-۶۰ (۳)

۴۰ (۲)

-۴۰ (۱)

۲۰- جمله پانصدم دنباله $a_{n+1} = \begin{cases} 3 & n \text{ زوج} \\ \frac{1}{2+a_n} & n \text{ فرد} \end{cases}$ با فرض $a_1 = 3$ کدام است؟

 $\frac{1}{5}$ (۴)

۵ (۳)

۳ (۲)

 $\frac{1}{3}$ (۱)

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی

- ۲۱- در کدام گزینه آثار به ترتیب «منظوم، منثور، منظوم، منثور» هستند؟
 (۱) فیه ما فیه - لمعات - موش و گربه - جمشید و خورشید (۲) مثنوی معنوی - المعجم - موش و گربه - بهارستان
 (۳) تاریخ جهانگشا - مرصادالعباد - عشاق نامه - بهارستان (۴) بوستان - فیه ما فیه - عشاق نامه - صدپند
 ۲۲- توضیحات همه گزینه‌ها به جز به درستی ذکر نشده است؟
 (۱) بابافغانی شیرازی: از شعرای تأثیرگذار قرن دهم است که شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.
 (۲) کلیم کاشانی: در سرودن شعر مذهبی معروف است و ترکیب‌بند عاشورایی او زبان‌زد است.
 (۳) خواجه رشیدالدین همدانی: از چهره‌های علمی و سیاسی در عصر ایلخانان به شمار می‌رود و کتاب «تاریخ جهانگشای او» در شرح ظهور چنگیز است.
 (۴) سلمان ساوجی: از شاعران قرن هفتم است که در غزل پیرو سعدی و حافظ شعر می‌سرود.
 ۲۳- از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی کدام گزینه ایراد ندارد؟
 (۱) نثر دوره بازگشت با ویژگی‌هایی چون نوگرایی و با هدف تأثیر بر عامه مردم گسترش یافت. (ویژگی فکری نثر دوره بازگشت)
 (۲) حقوق مدنی زنان در کنار تعلیم و تربیت نوین و همگانی بسیار مورد توجه نویسندگان عصر بیداری بوده است. (ویژگی ادبی نثر مشروطه)
 (۳) صنایع ادبی از نثر جدا می‌شود و نثر در خدمت بیان آمال مردم به شکلی پویا ظاهر می‌گردد. (ویژگی ادبی نثر مشروطه)
 (۴) شاعران، تمثیل سرایندگان پیشین را در نظر داشتند و گاه با تأثیرپذیری از اوضاع اجتماعی نوآوری‌هایی در عرصه تخیل پدید آوردند. (ویژگی فکری شعر بیداری)
 ۲۴- هر یک از توضیحات زیر به ترتیب معرف کدام چهره ادبی است؟
 ● مضامین وطن‌دوستی و ستیز با نادانی را با آوازی خوش و پرشور می‌خواند.
 ● پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعران این دوره.
 ● نظریه پرداز و نمایشنامه‌نویس دوره مشروطیت بود.
 ● از پیشگامان نثر دوره مشروطه و ساده‌نویسی.
 (۱) عارف قزوینی - صبای کاشانی - فرخی یزدی - قائم مقام فراهانی
 (۲) عارف قزوینی - هاتف اصفهانی - فرخی یزدی - زین‌العابدین مراغه‌ای
 (۳) سید اشرف‌الدین گیلانی - صبای کاشانی - میرزاده عشقی - علامه دهخدا
 (۴) عارف قزوینی - صبای کاشانی - میرزاده عشقی - میرزا آقاخان کرمانی
 ۲۵- کدام یک از گزینه‌های زیر با توجه به توضیح برابر آن در دوره مشروطه نادرست است؟
 (الف) روزنامه‌نگاری: دربردارنده مطالب سیاسی، اجتماعی و گاهی علمی (مانند مجله بهار با مدیریت میرزا یوسف‌خان اعتصامی)
 (ب) تحقیقات ادبی و تاریخی: به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی جاذبه‌ای نداشت. (مانند تاریخ بیداری ایرانیان در موضوع تاریخ مشروطه)
 (ج) ترجمه: با تأسیس چاپ‌خانه در زمان ناصرالدین شاه آغاز شد. (مانند سرگذشت حاجی بابای اصفهانی نوشته جیمز موریه)
 (د) نمایشنامه‌نویسی: به شکل غربی‌اش در ایران سابقه‌ای ندارد. (مانند نمایشنامه جعفرخان از فرنگ برگشته اثر حسن مقدم)
 (ه) داستان‌نویسی: نویسندگان ایرانی داستان بلند را به مفهوم امروزی از طریق ترجمه رمان‌های تاریخی غربی آغاز کردند. (مانند «شمس‌الدین و قمر» اثر میرزا حسن خان بدیع)
 (۱) الف و ه (۲) ج و د (۳) ب و ه (۴) الف و ج
 ۲۶- کدام یک از ابیات زیر دارای ویژگی‌های سبکی دوره بیداری است؟
 (الف) بگو به سایه دیوار دیگران خسبد
 (ب) چهره‌ها خرم نمودی چهره خرم‌تر تو را
 (ج) ای سرو تو آزادی از آن جاویدانی
 (د) حبس نمودی مرا که گفته‌ام آن دوست
 (ه) آتش سوزنده‌ام وین گیتی آتش‌پرست
 (۱) الف و د (۲) ب و ه (۳) ج و د (۴) الف و ج
 ۲۷- کدام گزینه در قلمرو ادبی سبک هندی جای نمی‌گیرد؟
 (۱) پیشانی عفو تو را پرچین نسازد جرم ما
 (۲) از صفای سینۀ ما گر چه داغ است آفتاب
 (۳) شمع روشن می‌توان کرد از صدای عندلیب
 (۴) همچو لوح زمردین گشته است
 کسی که خانه خود را به دیگران بفروخت
 خانه‌ها آباد کردی خانه آبادان تو را
 هر کس که شد آزاد بلی جاویدان است
 در به روی دشمن وطن ز چه بگشاد
 هر زمان پنهان کند در زیر خاکستر مرا
 (۱) الف و د (۲) ب و ه (۳) ج و د (۴) الف و ج
 آینه کی بر هم خورد از زشتی تمثال‌ها
 در میان زنگیان آینه تاریم ما
 رنگ‌ها خفته است اینک در نوای عندلیب
 دشت همچون صحیفه‌ای ز رخام

۲۸- قلمرو فکری کدام گزینه نادرست بیان شده است؟

- (۱) صوفی شهر بین که چون لقمه به شبهه می خورد
- (۲) پرستش به مستی است در کیش مهر
- (۳) آن نه خال است و زنخدان سر زلف پریشان
- (۴) کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید

۲۹- آرایه مقابل همه گزینه‌ها به جز تماماً درست است.

- (۱) وقتی کمند زلفت، دیگر کمان ابرو
- (۲) شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گل
- (۳) عاشق و رندم و میخواره، به آواز بلند
- (۴) پشت چون آینه بر دیوار همت داده ایم

۳۰- تعداد «تشبیه» همه گزینه‌ها یکسان است، به جز

- (۱) لاله رخا، سمن برا، سرو روان کیستی؟
- (۲) سنگ راه ما نگردد پله افتادگی
- (۳) مرا دلیست گرفتار عشق دلداری
- (۴) تو همچون گل ز خندیدن لب با هم نمی آید

۳۱- در کدام گزینه «لف و نشر - تشبیه - مراعات نظیر - تضاد» وجود دارد؟

- (۱) چه باید نازش و نالش بر اقبالی و ادباری
- (۲) به لطف خال و خط از عارفان ربودی دل
- (۳) یاد باد آنکه ز چشم خوش و لعل لب تو
- (۴) نباشد چون جبین و زلف و رخسار و لب هرگز

۳۲- ترتیب آرایه‌های «لف و نشر - تشبیه - تضاد - تناقض» در کدام گزینه درست آمده است؟

- (الف) در شاهراه عشق ز افتادگی مترس
- (ب) میان گبر و مسلمان از آن سرافرازم
- (ج) کسی با او نه و او با همه کس
- (د) از آن زمان که زمین بوس آستان توام

- (۱) ب، د، ج و الف
- (۲) ج، الف، ب و د

۳۳- در کدام بیت استعاره متفاوتی به کار رفته است؟

- (۱) در طلبم خیال تو دوش میان انجمن
- (۲) چمن حکایت اردیبهشت می گوید
- (۳) ای سرو، بر سرور زدی تا از زمین سرور زدی
- (۴) دیدن روی تو ظلم است و ندیدن مشکل است

۳۴- در کدام بیت آرایه‌های «مجاز و استعاره مکنیه» یافت می شود؟

- (۱) از تو مویی به جهانی نتوان دادن از آنک
- (۲) زلف او در سر هر موی جفایی دارد
- (۳) از پسته تنگت ندهد یک سر مو شرح
- (۴) ای که چو موی شد تنم در هوس میان تو

۳۵- در کدام بیت آرایه‌های «تلمیح، تشخیص و استعاره مصرحه» آمده است؟

- (۱) باد نوروزی که صد نقش آورد بر روی آب
- (۲) دل که اندر زلف او گم گشت نتوان یافتن
- (۳) هست از چه کار عیسی جان‌ها به مرده دادن
- (۴) بر کام من هر آنچه ز جام لب رسید

پاردُمش دراز باد این حیوان خوش علف
(پرهیز از زهد ریایی)
برون اند زیـن جرگه هشیارها
(تقابل عقل و عشق)
که دل اهل نظر برد که سری است خدایی
(معشوق زمینی است)
قضا همی بردش به سوی دانه و دام
(پذیرش قضا و قدر)

این می کشد به زورم، آن می کشد به زاری
(مراعات نظیر - لف و نشر مرتب)
نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد
(تضاد - ایهام تناسب)
وین همه منصب از آن حور پریوش دارم
(تشبیه - لف و نشر)
واله خار و گل این باغ و بوستانیم ما
(تشبیه - استعاره)

سنگ دلا، ستم گرا، آفت جان کیستی؟
با زمین گیری چو نقش پا به منزل می رویم
سمن بری صنی گلرخی جفاکاری
روا داری که من بلبل چو بوتیمار بنشینم

که تا بر هم زنی دیده نه این بینی نه آن بینی
لطیفه‌های عجب زیر دام و دانه توست
نقل مجلس همه بادام و شکر بود مرا
مه روشن، شب تیره، گل سوری، می احمر

در کدام گزینه درست آمده است؟

کز پا فتادن تو به منزل رسیدن است
که زلف و روی تو آیات کفر و دین من است
نماند هیچ کس، او ماند و بس
سر ملوک جهان جمله بر زمین من است

- (۳) ب، الف، ج و د
- (۴) د، ب، الف و ج

می نشناخت بنده را می نگرست روبه رو
نه عاقل است که نسبه خرید و نقد بهشت
سرور چه سیر آموختت؟ تا ما در آن سیران کنیم
چیدن این گل گناه است و نچیدن مشکل است

یک سر موی تو را هر دو جهان نیم بهاست
وز وفا یک سر مو نیز ندارد چه کنم؟
خواجو که کند موی شکافی به فصاحت
هیچ نمی رود برون از دل من دهان تو

دید لعلش را قدم از آب حیوان بر گرفت
چشم کان بر روی او افتاد نتوان بر گرفت
مشکین لب و دهانش دارند کار دیگر
از جام خضر و کام مسیحا نیافتم

- ۳۶- آرایه‌های «تضمین، تلمیح، استعاره مصرحه و استعاره مکنیه» به ترتیب در کدام ابیات به کار رفته است؟
 الف) آب حیات کز ظلماتش نشان دهند
 ب) چشم جادوی تو کز باده سحر است خراب
 ج) گر سینه آینه کنی بی کبر و بی کینه کنی
 د) وامق به عذرا چون رسید، عروه به عفرا چون رسید
 ه) کشت آن لب سرسبز مرا، گو ز من او را
 ۱) ج، د، ه و الف ۲) ج، ه، الف و ب
 همه ابیات زیر وزن همسان دارند، به جز
 ۳۷- ۱) گر به دل آزاد بودمی چه غمستی
 ۲) راه گم کرده و با روی چو ماه آمده‌ای
 ۳) رعد همی زند دهل زنده شده است جزء و کل
 ۴) مده به دست فراق دل مرا که نشاید
 چند مصرع به ترتیب وزن همسان تکلیفی و چند مصرع وزن ناهمسان دارند؟
 ۳۸- ۱) آن همه در پرده نمائده است بسی
 ۲) صبح آمد و مرغ صبحگاهی
 ۳) شب دوشینه در سودای او خفتم
 ۴) من خاکم و من گردم من اشکم و من دردم
 ۱) دو - دو ۲) چهار - چهار
 همه ابیات زیر دارای وزن ناهمسان هستند که به دو شکل دسته‌بندی می‌شوند، به جز
 ۳۹- ۱) بر حسرت شاخ گل در باغ گوا شد
 ۲) آنچه به غفلت گذشته عمر نخواندم
 ۳) دوران روزگار دهد پند مرد را
 ۴) چون مهره به روی تخته نردیم همه
 کدام یک از ابیات زیر وزن همسان دوری دارند که به دو شکل دسته‌بندی می‌شوند؟
 ۴۰- الف) ای دو رخ تو پروین وی دو لب تو مرجان
 ب) چشم منی تو، گوش منی تو
 ج) دست نمی‌دهد مرا بی تو نفس زدن دمی
 د) یک مشت خاکی ار چه در بند کاخ و کوخی
 ه) دلم که مرغ تو آمد به دام باز گرفتی
 ۱) الف و ب ۲) ج و د
 چند بیت در وزن ناهمسان چهاررکنی سروده نشده است؟
 ۴۱- الف) چو عمر رفته تو کس را به هیچ کار نیایی
 ب) زهره و ماه و مشتری از تو رقیب یکدگر
 ج) مستیم و خرابیم ز پیمانۀ دشتی
 د) گزردون نرهد ز تن در رفتاری
 ه) امشب آمادۀ یار و بزم شراب است
 و) هنوز مشت خسی بهر سوختن باقی است
 ۱) یک ۲) دو
 در کدام گزینه همه اختیارات زبانی وجود دارد؟
 ۴۲- ۱) ای که خواب آلوده واپس مانده‌ای از کاروان
 ۲) عیب شروان مکن که خاقانی
 ۳) یکی از عقل می‌لافتد یکی طامات می‌بافت
 ۴) گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را
 اختیار زبانی کدام گزینه نادرست بیان شده است؟
 ۴۳- ۱) چو جامه‌ها به وقت مصیبت سیه کنند
 ۲) بر لب چاه زنخدان تشنه لب استاده‌ام
 ۳) چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست
 ۴) نسازد لن‌ترانی چون کلیم از طور نومیدم
- آبی است پیش کوثر آتش‌نشان‌ها
 روز و شب معتکف گوشه محراب چراست
 در وی ببینی هر دمش کالصبر مفتاح‌الفرج
 اسعد به اسما چون رسید، الصبر مفتاح‌الفرج
 کای خضر، ره چشمه حیوان ز که پرسم
 ۳) د، ه، ب و الف ۴) د، ب، الف و ه
- عقده سودا گشودمی چه غمستی
 مگر ای شاهد گمراه به راه آمده‌ای
 در دل شاخ و مغز گل بوی بهار می‌کشد
 مکش تو کشته خود را مکن بتا که نشاید
- چو عاشقی که به معشوق خود دهد پیغام
 ● دل زود باورم را به کرشمه‌ای ربودی
 ● برو ای یار دلارام برو
 ● دانی که را سزد صفت پاکی
 ۳) سه - سه ۴) چهار - سه
- بیچارگی و زردی و کورزی و نوانیش
 عمر اگر خواهم از خدا به غرامت
 لیکن دمی که تیره شود روزگار او
 گاهی جمعیم و گاهی فردیم همه
 کدام یک از ابیات زیر وزن همسان دوری دارند که به دو شکل دسته‌بندی می‌شوند؟
 پروینت بلای دل، مرجانت بلای جان
 این دو بگفتم باقی می‌دان
 زانکه دمی که با توام قوت من است عالمی
 برگ از خدا طلب کن بگذار شاخ و شوخی
 نه خاک تو شدم از من چه گام باز گرفتی
 ۳) الف و د ۴) ج و ه
- چو عمر نامده هم اعتماد را به نشایی
 از پی یک نگاه تو کشمکش تجلیات
 ای بی‌خبر از باده مستانۀ دشتی
 گیتی نهد ز سر سیه کاری
 گو که همین امشب ز عمر حساب است
 چو برق می‌روی از آشیان ما به کجا؟
 ۳) سه ۴) چهار
- جهد کن تا بازیابی هم‌رهان خویش را
 هست از آن شهر کابت‌داش شر است
 بیا کاین داوری‌ها را به پیش داور اندازیم
 از نازکی آزاد رساند بندش را
- من موی از مصیبت پیری کنم سیاه
 (امکان حذف همزه)
 آه اگر از سستی طالع نلغزد پای من
 (هر دو تغییر کمیت مصوت‌ها)
 سخن‌شناس نه ای جان من خطا اینجاست
 (تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند)
 نمک پرورده عشقم زبان ناز می‌دانم
 (دوبار تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند)

- ۴۴- در بیت «نفس پاک از آن سینه طلب کن صائب / که غباری ز جهان بر دل افکارش نیست» کدام یک از اختیارات شاعری نیست؟
 (۱) امکان حذف همزه
 (۲) تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند
 (۳) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند
 (۴) بلند بودن هجای پایانی مصراع
- ۴۵- دربارهٔ رباعی زیر کدام گزینه نادرست است؟
 «ای چرخ فلک خرابی از کینهٔ توسست
 ای خاک اگر سینهٔ تو بشکافند
 (۱) در رباعی آرایه‌های «استعاره، مجاز و جناس» وجود دارد.
 (۲) رباعی به دو شکل برش هجایی می‌شود، اختیار زبانی «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» دارد.
 (۳) در رباعی اختیار شاعری «امکان حذف همزه» و «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» وجود دارد.
 (۴) رباعی با بیت «همچو فرهاد بود کوه‌کنی پیشهٔ ما / کوه ما سینهٔ ما ناخن ما تیشهٔ ما» قرابت معنایی دارد.
- ۴۶- مفهوم همهٔ گزینه‌ها با یکدیگر یکسان‌اند، به جز
 (۱) صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع
 (۲) ایوب با چندین بلا کاندلر بلا شد مبتلا
 (۳) بسا قوت بازوان عشقت
 (۴) فراقم سخت می‌آید ولیکن صبر می‌باید
- ۴۷- مفهوم بیت «آن گرد شتابنده که در دامن صحراست / گوید چه نشینی که سواران همه رفتند» با کدام بیت قرابت معنایی ندارد؟
 (۱) دوام پرورش اندر کنار مادر دهر
 (۲) می‌رود صبح و اشارت می‌کند
 (۳) راستی خاتم فیروزهٔ بواسحاقی
 (۴) دل ای سلیم در این کاروان سرا میند
- ۴۸- مفهوم کدام ابیات یکسان است؟
 الف) بمیر ای دوست پیش از مرگ اگر می‌زندگی خواهی
 ب) گر از این منزل ویران به سوی خانه روم
 ج) این تیره باطنان همگی زنگ طینت‌اند
 د) ای حیات عاشقان در مردگی
 (۱) الف و د (۲) ب و ج
- ۴۹- کدام گزینه با عبارت «مجموعه‌ای می‌بایست از هر دو عالم روحانی و جسمانی که هم محبت و بندگی به کمال دارد و هم علم و معرفت به کمال دارد تا بار امانت مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد.» تناسب معنایی ندارد؟
 (۱) هر آدمی ای را که کفی خاک سیاه است
 (۲) با قالب جسمانی با مانرود کاری
 (۳) بار امانت غم عشقت به درش کرد
 (۴) دوست چهل بامداد در گل ما داشت دست
- ۵۰- کدام ابیات دوبه‌دو مفهوم یکسانی دارند؟
 الف) عمری عنان گریه کشیدم ولی چه سود
 ب) قسمتت گر، دم آبی ست غنیمت می‌دان
 ج) صبحگاهی سر خوناب جگر بگشایید
 د) ای شرر از هم‌رهان غافل نباش
 ه) گلگون سرشک، گرم جولانی کرد
 (۱) الف و د - ب و ج (۲) ب و د - ج و ه
- ب) عمیق‌ترین تأثیر در توزیع فرهنگ غرب در جهان
 د) معرفی جامعه‌شناسی خود توسط ماکس وبر با عنوان تفهیمی - تبیینی
 (۱) عبور از مرحلهٔ استعمار به استعمار نو - ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی - حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی - به حساب آوردن تفهیم به عنوان مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود.
 (۲) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر - ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی - حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی - قلمداد نکردن تفهیم به عنوان روش مستقلی برای علوم انسانی
 (۳) عبور از مرحلهٔ استعمار به استعمار نو - تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی - شکل‌گیری بحران اقتصادی در اروپا - به حساب آوردن تفهیم به عنوان مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود.
 (۴) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر - تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی - شکل‌گیری بحران اقتصادی در اروپا - قلمداد نکردن تفهیم به عنوان روش مستقلی برای علوم انسانی

جامعه‌شناسی

- ۵۱- به ترتیب، علت هر یک از موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟
 الف) نامتعادل انجام شدن مبادلات تجاری در سطح جهانی
 ج) خودداری از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند
 (۱) عبور از مرحلهٔ استعمار به استعمار نو - ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی - حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی - به حساب آوردن تفهیم به عنوان مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود.
 (۲) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر - ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی - حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی - قلمداد نکردن تفهیم به عنوان روش مستقلی برای علوم انسانی
 (۳) عبور از مرحلهٔ استعمار به استعمار نو - تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی - شکل‌گیری بحران اقتصادی در اروپا - به حساب آوردن تفهیم به عنوان مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود.
 (۴) وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر - تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی - شکل‌گیری بحران اقتصادی در اروپا - قلمداد نکردن تفهیم به عنوان روش مستقلی برای علوم انسانی

۵۲- با توجه به اطلاعات موجود در جدول زیر، پاسخ صحیح در کدام گزینه آمده است؟

ویژگی‌ها	شباهت	
ب	الف	نخستین بیدارگران اسلامی
ج		منورالفکران غرب‌گرا

- (۱) خواستار استقلال اقتصادی و سیاسی جوامع اسلامی بودند - قومیت‌های مختلف را درون امت واحد اسلامی به رسمیت می‌شناختند - مفهوم امت و ملت اسلامی برای آنها بی‌معنا یا منفور بود.
- (۲) خواستار اصلاح رفتار دولت‌های اسلامی بودند - تشکیل قدرت واحد اسلامی و عزت جهان اسلام را دنبال می‌کردند - تشکیل قدرت واحد اسلامی و عزت جهان اسلام را دنبال می‌کردند.
- (۳) خواستار استقلال اقتصادی و سیاسی جوامع اسلامی بودند - تشکیل قدرت واحد اسلامی و عزت جهان اسلام را دنبال می‌کردند - نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند.
- (۴) خواستار اصلاح رفتار دولت‌های اسلامی بودند - قومیت‌های مختلف را درون امت واحد اسلامی به رسمیت می‌شناختند - راه نجات را در تقلید از رفتار فرنگیان می‌دیدند.

۵۳- کدام یک از موارد زیر، نادرست است؟

- (الف) در اجلاس هزاره ادیان که در نیویورک برگزار شد، اندیشمندان ادیان گوناگون نقش دین را در استقرار صلح جهان بررسی کردند.
- (ب) بیدارگران نخستین، خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت اجتماعی و فرهنگی آن می‌دیدند.
- (ج) غرب متجدد زمانی با جهان اسلام روبه‌رو شد که قدرت‌های سیاسی جهان اسلام با وجود رعایت ظواهر اسلامی، استبدادهای قومی و قبیله‌ای بودند.

- (د) اقدامات سید جمال‌الدین اسدآبادی و شاگردان او، نمونه‌ای از حرکت‌های نخستین بیدارگران اسلامی در ایران بود.

(۱) ب و د (۲) الف و ب (۳) ج و د (۴) الف و ج

۵۴- به ترتیب، پیامد هر یک از موارد، با کدام گزینه مرتبط است؟

(الف) فرهنگ غنی و قوی قوم شکست خورده

(ب) امپریالیسم فرهنگی

(ج) قدرت و غنای فرهنگ اسلامی

(د) در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل کردن استبداد استعماری

- (۱) به دست آوردن استقلال سیاسی - از میان رفتن مقاومت فرهنگی - مقابله با قدرتی در جامعه اسلامی که مبتنی بر روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای بود - حذف مظاهر فرهنگ اسلامی
- (۲) به خدمت گرفتن گروه مهاجم برای فرهنگ خود - گسترش تصرفات اقتصادی و سیاسی - مقابله با قدرتی در جامعه اسلامی که مبتنی بر روابط قبیله‌ای و عشیره‌ای بود - تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب
- (۳) به دست آوردن استقلال سیاسی - گسترش تصرفات اقتصادی و سیاسی - ناگزیر ساختن گروه‌های مهاجم بیگانه در استفاده از مفاهیم و ارزش‌های دینی در ظاهر رفتارهای خود - تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب
- (۴) به خدمت گرفتن گروه مهاجم برای فرهنگ خود - از میان رفتن مقاومت فرهنگی - ناگزیر ساختن گروه‌های مهاجم بیگانه در استفاده از مفاهیم و ارزش‌های دینی در ظاهر رفتارهای خود - حذف مظاهر فرهنگ اسلامی

۵۵- به ترتیب، هر یک از موارد زیر با کدام گزینه مرتبط است؟

(الف) وجه اشتراک استعمار و امپراتوری

(ج) وجه افتراق استعمار فرانسه و امپریالیسم سیاسی

(۱) بسط فرهنگی قوم غالب - استفاده از ابزارهای نظامی - استفاده از ظرفیت‌های فرهنگی

(۲) توسل به قدرت نظامی - شیوه دستیابی به تسلط فرهنگی - استفاده از ظرفیت‌های فرهنگی

(۳) بسط فرهنگی قوم غالب - کنترل بازار و سیاست - حفظ سلطه جهان غرب

(۴) توسل به قدرت نظامی - استفاده از نیروی نظامی - اشغال نظامی جوامع ضعیف

۵۶- به ترتیب، گزینه مرتبط با هر یک از موارد زیر، کدام است؟

(الف) پیشرفت دانش علمی

(ب) شناسایی آسیب‌ها و اشکالات دانش عمومی

(ج) بی‌نیازی از تولید دانش لازم برای همه کنش‌ها توسط تک‌تک اعضای جهان اجتماعی

- (۱) حمایت دانش عمومی از دانش علمی - دانش علمی داشتن اعضای جهان اجتماعی - به طور اجتماعی زندگی کردن انسان‌ها
- (۲) تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی - دانش علمی داشتن اعضای جهان اجتماعی - به طور اجتماعی زندگی کردن انسان‌ها
- (۳) حمایت دانش عمومی از دانش علمی - ارتباط دوسویه میان دانش علمی و دانش عمومی - قابل دسترس بودن دانش تولیدشده توسط دیگر اعضای جهان اجتماعی
- (۴) تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی - ارتباط دوسویه میان دانش علمی و دانش عمومی - قابل دسترس بودن دانش تولیدشده توسط دیگر اعضای جهان اجتماعی

۵۷- کدام گزینه اشاره درستی به سه استفاده از قدرت تفکر و تعقل در زندگی انسان دارد؟

- (۱) فراتر رفتن از دیده‌ها، شنیده‌ها و خوانده‌ها - درک معنای پدیده‌های اطراف - رسیدن به آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تری از عالم و آدم
- (۲) تشخیص اشیاء و افراد از یکدیگر - پرسش و پاسخ از دیگران - فراتر رفتن از دیده‌ها، شنیده‌ها و خوانده‌ها
- (۳) بهره بردن از دانسته‌های دیگران - تشخیص اشیاء و افراد از یکدیگر - رسیدن به آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تری از عالم و آدم
- (۴) پرسش و پاسخ از دیگران - درک معنای پدیده‌های اطراف - تشخیص اشیاء و افراد از یکدیگر
- ۵۸- به ترتیب، در کدام گزینه، عبارات مربوط به رویکردهای زیر، در ارتباط با چگونگی موضوع، روش علوم انسانی و علوم اجتماعی به درستی آمده است؟

(الف) موضوع هر دو یکی است اما در روش متفاوتند. (ب) موضوع آن دو نیز متفاوت است.

(ج) موضوع هر دو یکی است اما در روش متفاوتند. (د) هم در موضوع و هم در روش یکی هستند.

- (۱) روش علوم انسانی روش‌های غیرتجربی است - روش علوم انسانی نیز روش‌های تجربی است - تقلیل ندادن وجود انسان به ابعاد اجتماعی‌اش - یکی دانستن علوم انسانی و علوم اجتماعی
- (۲) روش علوم اجتماعی مانند علوم طبیعی است - روش علوم انسانی نیز روش‌های تجربی است - فروکاستن کنش‌های انسان به کنش‌های اجتماعی - روش علوم انسانی روش‌های غیرتجربی است.
- (۳) روش علوم انسانی روش‌های غیرتجربی است - تقلیل ندادن وجود انسان به ابعاد اجتماعی‌اش - تقلیل ندادن وجود انسان به ابعاد اجتماعی‌اش - روش علوم انسانی روش‌های غیرتجربی است.
- (۴) روش علوم اجتماعی مانند علوم طبیعی است - تقلیل ندادن وجود انسان به ابعاد اجتماعی‌اش - فروکاستن کنش‌های انسان به کنش‌های اجتماعی - یکی دانستن علوم انسانی و علوم اجتماعی
- ۵۹- به ترتیب، کدام گزینه، کامل‌کننده جدول زیر است؟

علت	پیامد
شناخت پدیده‌های اجتماعی	(الف)
(ب)	امکان توضیح تأثیر اجتماعات بر زندگی انسان
فراهم ساختن زمینه فهم متقابل انسان‌ها از یکدیگر توسط علوم اجتماعی	(ج)
(د)	پیچیده‌تر بودن پیش‌بینی در علوم اجتماعی

- (۱) پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی - مقایسه علوم اجتماعی و علوم طبیعی - افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها - معنادار بودن کنش‌های انسانی
- (۲) فهم میزان اثرگذاری پدیده‌های اجتماعی - مقایسه علوم اجتماعی و علوم طبیعی - در امان ماندن از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف - معنادار بودن کنش‌های انسانی
- (۳) پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی - کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها - آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و تنوع آنها
- (۴) فهم میزان اثرگذاری پدیده‌های اجتماعی - کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی - در امان ماندن از آسیب‌های احتمالی زندگی در اجتماعات مختلف - آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و تنوع آنها
- ۶۰- کدام یک از گزینه‌های زیر اشاره درستی به نتایج قواعد اجتماعی ندارد؟

(۱) باعث جلوگیری از اتفاقات و هنجارهای غیرمنتظره می‌شوند.

(۲) امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می‌کنند.

(۳) کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کنند.

(۴) ارتباط ما با یکدیگر را سامان می‌دهند.

۶۱- به ترتیب، گزینه مرتب با جامعه‌شناسی تبیینی در کدام گزینه آمده است؟

(الف) نظم اجتماعی را بر چه اساسی توضیح می‌دهد؟

(ب) روابط را مبتنی بر چه چیزی می‌داند؟

(ج) در این نگاه پیش‌بینی رفتار چگونه ضمانت می‌شود؟

(د) با توجه به این رویکرد، این نوع جوامع افزایش روزافزون چه چیزی را باید در دستور کار خود قرار دهند؟

- (۱) دانش تجربی - ترس و اجبار - تطمیع و تهدید و اجبار - جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت
- (۲) مناسبات بیرونی - قرارداد و نفع - تطمیع و تهدید و اجبار - حجم قواعد و قوانین نظارتی و نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده خود
- (۳) دانش تجربی - قرارداد و نفع - کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - حجم قواعد و قوانین نظارتی و نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده خود
- (۴) مناسبات بیرونی - ترس و اجبار - کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت

- ۶۲- به ترتیب، با توجه به سوالات زیر، گزینه مناسب و مرتبط را انتخاب کنید.
 (الف) شرط اصلی برای دست پیدا کردن به فهم همدلانه از رفتار دیگران چیست؟
 (ب) نگاه نظریه پردازان کنش اجتماعی، مسیر جامعه‌شناسی را برای عبور از چه نگاهی فراهم کرد؟
 (ج) خشت بنای جامعه چیست؟
 (د) ساختارهای اجتماعی چگونه برقرار می‌مانند؟
- (۱) توجه به ویژگی‌های کنش مخصوصاً ارادی و هدفدار بودن کنش - جامعه‌شناسی تبیینی، تفهیمی - کنش اجتماعی - با کنش‌های افراد به وجود می‌آیند و برقرار می‌مانند.
 (۲) توجه به تفسیر افراد از خودشان - یکسان دانستن طبیعت و جامعه - ساختار اجتماعی - با برقراری نظم اجتماعی و تثبیت آن برقرار می‌مانند.
 (۳) توجه به ویژگی‌های کنش مخصوصاً ارادی و هدفدار بودن کنش - جامعه‌شناسی تفهیمی، تفسیری - ساختار اجتماعی - با برقراری نظم اجتماعی و تثبیت آن برقرار می‌مانند.
 (۴) توجه به تفسیر افراد از خودشان - جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - کنش اجتماعی - با کنش‌های افراد به وجود می‌آیند و برقرار می‌مانند.
- ۶۳- هر یک از عبارات زیر، اشاره‌ی درستی به کدام گزینه دارد؟
 (الف) شهید مصطفی چمران
 (ب) عدم پیروی از نظم موجود در جنگ‌های نامنظم
 (ج) آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی
 (د) وضع اصطلاح جنگ‌های نامنظم - پیوند خوردن با ارزش‌ها و معانی - اساس و مبنای جنگ‌های نامنظم
- (۱) ارائه مدل برای مبارزه با داعش - مقاومت کردن در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ - اساس و مبنای جنگ‌های نامنظم
 (۲) وضع اصطلاح جنگ‌های نامنظم - مقاومت کردن در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ - اجرا نکردن نقشه‌های از پیش تعیین شده
 (۳) ارائه مدل برای مبارزه با داعش - پیوند خوردن با ارزش‌ها و معانی - اجرا نکردن نقشه‌های از پیش تعیین شده
 (۴) به ترتیب، با توجه به مفاهیم فرهنگ و معانی، پیامد هر یک از موارد زیر، در کدام گزینه آمده است؟
- ۶۴- (الف) تنوع و تکثر معانی
 (ب) در نظر گرفتن تنوع‌ها و تفاوت‌ها در معانی روش‌های فهم کنش انسانی
 (ج) خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی
 (د) پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف
- (۱) دشواری فهمیدن معانی کنش‌های انسانی - شکل‌گیری روش‌های کیفی در مقابل روش‌های کمی - گسترش روش‌های قوم‌نگاری و مطالعه موردی در مطالعه جهان‌های اجتماعی - به وجود آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف
 (۲) پیچیدگی کنش‌های انسانی - جلوگیری از هویت‌زدایی توسط دانشمندان در بررسی پدیده‌های اجتماعی - گسترش روش‌های قوم‌نگاری و مطالعه موردی در مطالعه جهان‌های اجتماعی - شکل‌گیری معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت
 (۳) دشواری فهمیدن معانی کنش‌های انسانی - جلوگیری از هویت‌زدایی توسط دانشمندان در بررسی پدیده‌های اجتماعی - پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف - به وجود آمدن خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های مختلف
 (۴) پیچیدگی کنش‌های انسانی - شکل‌گیری روش‌های کیفی در مقابل روش‌های کمی - پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف - شکل‌گیری معانی ذهنی و فرهنگی متفاوت
- ۶۵- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر را از حیث درست یا نادرست بودن مشخص کنید.
 (الف) برای فهمیدن دلالت‌های کنش، باید به ذهن کنش‌گر راه یابیم.
 (ب) انسان در فیلم سینمایی «عصر جدید»، موجودی آگاه و در فیلم سینمایی «تلقین» شیء، دانسته شده است.
 (ج) جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را نیز صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند.
 (د) در جامعه‌شناسی براساس دوری و نزدیکی به علوم انسانی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است.
- (۱) درست - درست - نادرست - نادرست
 (۲) نادرست - نادرست - درست - درست
 (۳) نادرست - نادرست - درست - درست
 (۴) درست - درست - نادرست - درست

روان‌شناسی

- ۶۶- کدام گزینه به ترتیب به تصمیم‌گیری «معمولی ساده»، تصمیم‌گیری «فردی» و تصمیم‌گیری «پیچیده» اشاره دارد؟
 (۱) انتخاب شغل از میان دو شغل با ویژگی‌های برابر - استخدام مدیر مؤسسه کنکور از بین دو نفر - انتخاب نحوه چیدمان اتاق کودک
 (۲) انتخاب جای پارک ماشین در هر قسمت پارکینگ یک مرکز خرید - انتخاب واحد درسی در دانشگاه - انتخاب روش لاغری از بین روش‌های جراحی معده و پیکرتراشی
 (۳) انتخاب غذا از روی منوی رستوران - انتخاب روش حمله به دشمن متجاوز به مرزهای کشور - انتخاب میوه از ظرف میوه یخچال
 (۴) انتخاب همسر از بین دو خواستگار - انتخاب ماشین برای خرید - انتخاب کفش ورزشی

۶۷- ناتوانی در موقعیت‌های تصمیم‌گیری زیر به ترتیب، کدام یک از تعارض را به همراه دارد؟
 (الف) دانشجویی که ادامه تحصیل در رشته‌ای را که به آن علاقه ندارد به خدمت نظام وظیفه ترجیح می‌دهد.
 (ب) دختری که برای مهاجرت به خارج از کشور، با فردی ازدواج می‌کند که علاقه‌ای به او ندارد.
 (ج) مجرمی که بنا بر پیشنهاد قاضی برای کاهش مجازاتش، همکاری با پلیس را در به دام انداختن برادر خلافکارش بر مجازات حبس ترجیح می‌دهد.

(۱) گرایش - اجتناب، گرایش - اجتناب، گرایش - گرایش، اجتناب - اجتناب، اجتناب - اجتناب
 (۲) گرایش - گرایش، اجتناب - اجتناب، اجتناب - اجتناب، اجتناب - اجتناب، اجتناب - اجتناب
 (۳) اجتناب - اجتناب، گرایش - اجتناب، اجتناب - اجتناب، اجتناب - اجتناب، اجتناب - اجتناب
 (۴) اجتناب - اجتناب، اجتناب - اجتناب، اجتناب - اجتناب، اجتناب - اجتناب، اجتناب - اجتناب
 ۶۸- محمد می‌خواهد در آینده وکیل پایه یک دادگستری شود. به همین دلیل اکنون در کلاس‌های آمادگی آزمون وکالت شرکت کرده و تلاش بسیار زیادی می‌کند تا در این آزمون موفق شود، دوستش علی به فوتبال علاقه دارد و در هر بار مسابقات شهر آورد دو تیم معروف بلیط تهیه می‌کند و به تشویق تیم مورد علاقه‌اش می‌پردازد. کدام عبارت در مورد محمد و علی درست است؟
 (۱) جهت انگیزه علی و محمد یکسان است.
 (۲) شدت انگیزه علی و محمد یکسان است.
 (۳) محمد انگیزه درونی دارد ولی علی انگیزه بیرونی دارد.
 (۴) جهت و شدت انگیزه علی و محمد متفاوت است.

۶۹- هر یک از عبارات زیر به ترتیب مربوط به کدام مورد از عوامل نگرشی است؟
 (الف) غزل برای رسیدن به رتبه دورقمی کنکور طبق برنامه مشاور مدرسه روزانه ۱۲ ساعت مطالعه می‌کند.
 (ب) مهسا علت عدم موفقیت خود را در امتحان، سوالات بسیار سخت آزمون می‌داند.
 (ج) در صورتی که یک کرم ضد آفتاب قبلاً مورد تأیید وزارت بهداشت بوده است ولی ما نارضایتی عده‌ای از این کرم را نادیده بگیریم و فقط به تأیید مواردی از مصرف آن بپردازیم که دیدگاه ما را تأیید می‌کند.
 (۱) ادراک کنترل - اراده و شانس - ناهماهنگی شناختی
 (۲) هدفمندی - ادراک کارایی - اسناد
 (۳) هدفمندی - اسناد - حفظ هماهنگی شناختی
 (۴) ادراک کنترل - درماندگی آموخته شده - اسناد
 ۷۰- دانشجویی که در هنگام ارائه اولین کنفرانس دچار استرس زیادی می‌شود واکنش‌ها و علائم مختلفی را نشان می‌دهد، کدام عبارت در مورد این علائم درست است؟

(۱) دانشجو دچار تحریک‌پذیری شده و با عصبانیت به سوالات دانشجویان جواب می‌دهد به عنوان علائم رفتاری
 (۲) دانشجو تمرکز خود را از دست می‌دهد و دچار حواس‌پرتی می‌شود به عنوان علائم شناختی
 (۳) دانشجو آب دهانش خشک می‌شود و دچار تپش قلب شدید می‌شود به عنوان علائم هیجانی
 (۴) دست دانشجو شدیداً عرق می‌کند و دچار لکنت می‌شود به عنوان علائم جسمانی
 ۷۱- در چند مورد از عبارت‌های زیر، منبع کسب آگاهی و معرفت به درستی مشخص شده است؟
 (الف) تجربه استفاده از انواع ویتامین‌ها در دوره کرونا، به من نشان داد که تقویت سیستم ایمنی بدن از ابتلاء به این بیماری جلوگیری می‌کند. (تجربه)

(ب) فردی به مطالعه کتاب‌های منتشر شده در حوزه علم روان‌شناسی، در می‌یابد که بروز هیجان در دوره کودکی چه شکلی دارد. (استناد)
 (ج) بررسی آزمایش یک فرد روزه‌دار قبل از ماه مبارک رمضان و پس از آن، نشان می‌دهد که روزه تا حد زیادی باعث کاهش سطح کلسترول خون در او شده است. (روش علمی)

(د) اگر کره زمین چند کیلومتر دورتر یا نزدیک‌تر به خورشید می‌بود، امکان حیات در زمین وجود نمی‌داشت، بنابراین حتماً جهان هستی نظم و انضباط دارد. (تجربه)

(۱) یک مورد (۲) دو مورد (۳) سه مورد (۴) چهار مورد

۷۲- درستی یا نادرستی هر یک از عبارت‌های زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

(الف) عدم مطابقت با یافته‌های مقبول در علم تجربی، یکی از دلایل کنار گذاشتن برخی از قوانین علم تجربی است.

(ب) موضوعات قابل بررسی در علم تجربی، صرفاً موضوعات قابل مشاهده به شکل مستقیم هستند.

(ج) تکرارپذیری باعث رسیدن به برداشت یکسان یا تقریباً یکسان از یک مفهوم در آزمایش‌ها می‌شود.

(د) برای شناسایی علت اختلاف زوجین، مصاحبه روش مناسبی برای جمع‌آوری اطلاعات در این زمینه است.

(۱) نادرست - درست - نادرست (۲) نادرست - نادرست - نادرست (۳) نادرست - درست - درست (۴) درست - درست - نادرست

(۱) نادرست - درست - نادرست (۲) نادرست - نادرست - نادرست (۳) درست - درست - درست (۴) درست - درست - نادرست

۷۳- کدام عبارت درباره تغییرات رشدی دوره نوجوانی درست است؟

(۱) هیجانات به خودی خود، خنثی هستند و در صورت هدایت نشدن باعث ایجاد رفتارهای مخرب و منفی می‌شوند.

(۲) حساسیت نسبت به انتقاد دیگران، از جمله جنبه‌های منفی رشد هیجانی در دوره نوجوانی محسوب می‌شود.

(۳) توجه‌گزینی یکی از تغییرات مهم شناختی در دوره نوجوانی است که برای اولین بار در این دوره ظهور و بروز می‌یابد.

(۴) نوجوانی با شدیدترین و گسترده‌ترین تغییرات زیستی همراه است و این تغییرات می‌تواند سازنده یکی از ابعاد هویت فرد باشد.

- ۷۴- درستی یا نادرستی هر یک از عبارتهای زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟
 الف) کودکی که کاری را به دلیل درستی آن انجام می‌دهد نه صرفاً برای خوشحال کردن دیگران، در دوره‌ای قرار دارد که به بازی با هم‌جنسانش علاقه‌مند است.
 ب) عمر انسان بعد از تولد به سه دوره تقسیم می‌شود و توصیه به پرهیز از رفتار آمارانه با فرزند در سخن پیامبر، با دومین دوره آن مطابقت دارد.
 ج) گرچه رشد با گذشت زمان طبق یک برنامه طبیعی انجام می‌گیرد اما یادگیری به عنوان یکی از عوامل محیطی می‌تواند بر آن تأثیر بگذارد.
 د) قضاوت درباره مسائل اخلاقی و ارزشی مستلزم رشد سریع شناختی در دوره نوجوانی است.
- ۱) درست - نادرست - درست - نادرست
 ۲) درست - نادرست - نادرست - درست
 ۳) درست - درست - درست - نادرست
 ۴) نادرست - درست - نادرست - درست
- ۷۵- هر یک از موارد زیر با کدام مفهوم ارتباط بیشتری دارد؟
 الف) سارا به دلیل اینکه چند مرتبه مورد انتقاد مدیر شرکتش قرار گرفته است با خود این گونه فکر می‌کند که هیچ شانس پیشرفتی ندارد.
 ب) علی که در خانه تنهاست با صدای زوزه بادی که در بخاری پیچیده شده است به اشتباه گمان می‌کند کسی در خانه است.
 ج) ملیکا تا قبل از ثبت نام در مدرسه تیزهوشان باور داشت که بسیار باهوش است.
 د) آموزشگاه زبان، زبان آموزان را به دو گروه مبتدی و پیشرفته تقسیم می‌کند.
- ۱) خطای ادراکی - توهم - شکل و زمینه - مشابهت
 ۲) خطای شناختی - خطای ادراکی - شکل و زمینه - مشابهت
 ۳) خطای ادراکی - خطای ادراکی - مجاورت - شکل و زمینه
 ۴) خطای شناختی - توهم - مجاورت - مشابهت
- ۷۶- یاسمن در انتظار تماس تلفنی مهمی از سوی همسرش است که ناگهان زنگ تلفن به صدا در می‌آید، پس از پاسخ دادن به تلفن متوجه می‌شود که فرد تماس گیرنده مادرش است و با او مشغول به صحبت می‌شود. در حین صحبت از تلویزیون خبر وقوع زلزله در یکی از شهرها پخش می‌شود. پس از پایان تماس گرچه از وقوع حادثه باخبر است اما از محل حادثه بی اطلاع است. به ترتیب هر یک از موارد زیر با کدام مفهوم مرتبط است؟
 الف) منبع توجه در پاسخ‌دهی به تلفن.
 ب) پی بردن به اینکه فرد پشت تلفن چه کسی است.
 ج) عدم فهم دقیق محل رخداد حادثه.
 د) سبک پردازش و انتظارات - ادراک - آگاهی نسبی
- ۱) سبک پردازش و انتظارات - ادراک - آگاهی نسبی
 ۲) حواس - توجه - ادراک ناقص
 ۳) حواس - ادراک - ادراک ناقص
 ۴) سبک پردازش و انتظارات - توجه - آگاهی نسبی
- ۷۷- کدام عبارت در ارتباط با فنون بهسازی حافظه درست است؟
 ۱) در مرحله سوم روش پس‌خبا، متن در صورت لزوم دوباره خوانده می‌شود.
 ۲) کاهش فاصله زمانی بین دو یادگیری باعث کنترل اثر تداخل می‌شود.
 ۳) برای استفاده بهینه از روش پس‌خبا توصیه می‌شود در ابتدا هر متن، به صورت دقیق و جزئی خوانده شود.
 ۴) استفاده از رمزگردانی دیداری و شنیداری به همراه هم، می‌تواند باعث کنترل اثر تداخل شود.
- ۷۸- در کدام یک از موارد زیر، به شکل متفاوتی از حافظه اشاره شده است؟
 ۱) به خاطر سپردن رمز یکبار مصرف و وارد کردن آن در سایت خرید اینترنتی
 ۲) به خاطر سپردن چند کلمه و جمله سازی با آنها
 ۳) رمزگردانی یک فرمول ریاضی و حل مسئله به وسیله آن
 ۴) حرکت به سمت مقصد پس از مراجعه به برنامه مسیریاب و به خاطر سپردن آدرس مورد نیاز
- ۷۹- کدام گزینه درباره حل مسئله درست است؟
 ۱) وقتی به شدت درگیر مسئله هستید ولی قادر به حل آن نمی‌باشید، راه حل آن استفاده از اثر نهفتگی است.
 ۲) خیاطی که سعی می‌کند تا طرح یک لباس جدید را گام به گام از آخر به اول طی کند تا به طراحی آن دست پیدا کند، از روش کاهش تفاوت وضعیت موجود و مطلوب استفاده می‌کند.
 ۳) زمانی که برای حل یک مسئله تمام راه‌حل‌های احتمالی ارائه می‌شود و سپس براساس معیارها، بهترین راه‌حل مورد انتخاب قرار می‌گیرد، در حداقل زمان به راه‌حل خواهد رسید.
 ۴) مقایسه نتایج یک رژیم غذایی قبل و بعد از دریافت آن، اشاره به مرحله چهارم حل مسئله دارد.
- ۸۰- درستی یا نادرستی هر یک از عبارتهای زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟
 الف) مسئله عبارت است از عدم دستیابی به هدف به دلیل موانع مشخص.
 ب) عدم شناخت دقیق مبدأ باعث می‌شود درک از مسئله ناقص باشد.
 ج) علت اینکه ناتوانی در حل مسئله باعث فشار روانی می‌شود این است که فرد را از رسیدن به هدف مورد نظر باز می‌دارد.
 د) مسئله نه نقطه مثال خوبی برای بازبینی تجربه گذشته است.
- ۱) نادرست - نادرست - درست - نادرست
 ۲) درست - نادرست - درست - نادرست
 ۳) درست - نادرست - درست - درست
 ۴) نادرست - نادرست - نادرست - درست

دفترچه شماره ۲

کد مدرسه

آزمون

۱۱

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۲/۲۸

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ گویی: ۶۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۶۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
زبان عربی	—	کل کتاب	درس های ۱ تا ۳
تاریخ	—	کل کتاب	درس های ۱ تا ۶
جغرافیا	—	کل کتاب	فصل ۱ و فصل ۲ (درس ۳)
فلسفه و منطق	—	کل کتاب	درس های ۱ تا ۶

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

■ عَيْنِ الْأَصَحِّ وَ الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۸۹-۸۱)

۸۱- ﴿و اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا﴾:

(۱) و نعمت‌های خدا را بر خود یادآور شوید آنگاه که دشمن بودید، پس میان دل‌هایتان الفت ایجاد کرد تا به نعمتی از او با یکدیگر برادر شوید!

(۲) و نعمت خداوند را بر خویش به یاد آورید آنگاه که دشمن بودید، پس میان قلب‌های شما انس برقرار شد و با نعمت او با یکدیگر برادر شدید!

(۳) و آنگاه که دشمن بودید نعمت خدا را بر خود یاد کنید تا میان قلب‌های شما پیوند ایجاد کند، پس با نعمتی از سوی او با یکدیگر برادر شدید!

(۴) و نعمت خدا را بر خود یاد کنید آنگاه که دشمن بودید، پس میان دل‌هایتان پیوند ایجاد کرد و با نعمت او با یکدیگر برادر شدید!

۸۲- «لِمَا لِلْمُؤْمِنِ وَ لِنَعِيمٍ يَفْنَى وَ لَذَّةٌ لَا تَبْقَى فَعَلَيْهِ أَنْ يَعُوذَ بِرَبِّهِ مِنْ سَبَاتِ عَقْلِهِ وَ قَبْحِ الزَّلَلِ!»:

(۱) مؤمن را چه کار با نعمتی که نابود می‌شود و لذتی که نمی‌ماند، پس باید از به خواب رفتن خرد خویش و زشتی لغزش به پروردگارش پناه ببرد!

(۲) مؤمن را با نعمتی نابود شدنی و لذتی ناپایدار هیچ کاری نیست، پس او باید از به خواب رفتن عقل و زشتی لغزش خود به پروردگارش پناه بیاورد!

(۳) مؤمن را با نعمتی که نابودشدنی است و لذت ناپایدار چه کار، پس او باید از خوابیدن عقلش و زشتی لغزش به خدایش پناه ببرد!

(۴) با نعمتی که نابود می‌شود و لذتی که باقی نمی‌ماند، مؤمن را هیچ کاری نیست، پس او از به خواب رفتن خردش و زشتی لغزش به پروردگار خود پناه می‌برد!

۸۳- «مَنْ أَهَمَّ الْكُتُبَ الْفَارِسیَّةَ الَّتِي قَدْ تَأَثَّرَتْ بِهَا الْعَرَبِيَّةُ يَجِبُ أَنْ نُشِيرَ إِلَى كَلِيلِهِ وَ دِمْنَةِ الَّذِي كَانَ ابْنُ الْمُقَفَّعِ تَرْجَمَهُ جَيِّدًا!»:

(۱) از مهم‌ترین کتاب‌های فارسی که روی عربی تأثیر گذاشته باید به کلیل و دمنه اشاره کنیم که ابن مقفع آن را مجدانه ترجمه کرده بود!

(۲) کلیل و دمنه که ابن مقفع آن را به خوبی ترجمه کرده بود از جمله کتاب‌های مهم فارسی است که باید به آن اشاره کنیم، زیرا عربی از آن تأثیر پذیرفته است!

(۳) از مهم‌ترین کتاب‌های فارسی که عربی از آن تأثیر گرفته باید به کلیل و دمنه اشاره کنیم که ابن مقفع آن را به خوبی ترجمه کرده بود!

(۴) از مهم‌ترین کتاب‌های فارسی که گاهی بر عربی تأثیر گذاشته باید به کلیل و دمنه اشاره کرد که ابن مقفع آن را ترجمه کرده است!

۸۴- «أَسْرَ الْجُنُودُ بَعْضَ الْأَعْدَاءِ فِي الْخُدُودِ فَأَمَرَ الْقَائِدَ أَلَّا يُعْتَقَ حَتَّى نِهَایَةِ الْمَعْرَكَةِ إِلَّا مَنْ يُظْهَرُ خُطَّةً يَقُومُ الْجَيْشُ بِإِنجَازِهَا!»:

(۱) سربازان برخی از دشمنان را لب مرز اسیر کردند و فرمانده دستور داد که تا پایان جنگ فقط کسی آزاد شود که نقشه‌ای را که ارتش به انجام آن اقدام می‌کند، آشکار کند!

(۲) سربازان تعدادی از دشمنان را لب مرز اسیر کردند و فرمانده دستور داد که تا آخر جنگ آزاد نکنند مگر کسی را که نقشه‌ای را آشکار کند که ارتش برای انجام آن برمی‌خیزد!

(۳) برخی از سربازان دشمنان لب مرز اسیر شدند و فرمانده دستور داد تا انتهای جنگ کسی آزاد نشود به جز آنکه نقشه‌ای را که ارتش برای انجام آن اقدام می‌کند، آشکار کند!

(۴) سربازان بعضی دشمنان را لب مرز به اسارت گرفتند و فرمانده دستور داد فقط تا انتهای جنگ کسی آزاد شود که نقشه‌ای را که ارتشیان به انجام آن می‌پردازند، آشکار کند!

۸۵- «إِنَّ الْمُجْتَمَعَ يَعْرِفُهُ كِبَاحُثٌ ذَوُوبٌ كَانَ أَهْلًا لِهَذِهِ الْجَائِزَةِ فَلَمْ يَشْعُرْ بِخِيْبَةِ الْأَمَلِ وَ هُوَ قَدْ اسْتُخْدِمَ كُلُّ قُوَّاتِهِ لِلْحَصُولِ عَلَى هَدَفِهِ السَّامِيِّ!»: جامعه او را ...

(۱) مانند پژوهشگری پرتلاش می‌شناسد که برای این جایزه شایسته بوده، پس ناامیدی را حس نمی‌کند در حالی که او تمام توان خویش را برای رسیدن به اهداف والایش به کار گرفته بود!

(۲) به عنوان پژوهشگری با پشتکار می‌شناسد که شایسته این جایزه بود، پس احساس ناامیدی نکرد در حالی که تمام توانایی‌هایش را برای دستیابی به هدف بزرگش به کار گرفته بود!

(۳) به عنوان یک پژوهشگر با پشتکار می‌شناسد و برای این جایزه قطعاً سزاوار بوده، برای همین احساس ناامیدی نمی‌کرد حال آنکه کل توانایی‌هایش را برای رسیدن به هدف والای خود به کار گرفته است!

(۴) همچون پژوهشگر با پشتکار می‌شناسد که سزاوار این جایزه بوده، پس در حالی که احساس ناامیدی نکرد تمام توانایی خود را برای دستیابی به هدف والای خود به کار گرفت!

۸۶- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

(۱) انز عَجْتُ مِنْ مَوْتِ أَحَدِ أَصْدِقَائِي كَأَنَّ ظَهْرِي انْكَسَرَ مِنْ أَلَمِهِ! مَرَّغٌ يَكِي مِنْ دُوسْتَانِمِ مَرَّأَازَرْدِ گویی کمرم از درد او شکست! من يعتمد على الماضي و لا ينظر إلى الآتي فسيقتفد ما يمكن اكتسابه! هر که به گذشته تکیه کند و به آینده ننگرد آنچه را که ممکن است آن را به دست آورد، از دست خواهد داد!

(۳) کادت اُختي تَبْدَأُ دَرَسَهَا إِذْ سَمِعْتَ صَوْتًا مَرَّعًا مِنْ سَاحَةِ الْبَيْتِ! خَوَاهِرْمِ دَرَسِش رَا شَرُوعَ کَرْدِه بُوَد کِه نَاگَهَانِ صَدَايِ تَرَسَنَاکِي رَا از حیاط خانه شنید!

(۴) لَا نَسْمَحُ لِلْعَمَلَاءِ أَنْ يَحْصُلُوا عَلَى أَهْدَافِ الْبِلَادِ النَّوَوِيَّةِ أَبَدًا! بِهْ مَزْدُورَانِ هَرْگَزِ اِجَازَهْ نَمِي‌دِهِيْمِ کِه بِهْ اَهْدَافِ هِسْتَه‌ای کُشُورِ دَسْتِ پِيْدَا کُنْدَا!

۸۷- عَيْنُ الْخَطَا:

(۱) لَعَلَّ الْإِنْسَانَ يُؤْمِنُ بِأَنْ تَأْتِيَ الْحَيَاةُ بِأَخْبَارٍ تَفْرَحُ قَلْبَهُ كَثِيرًا! أَمِيدُ اسْتِ اِنْسَانِ اِيْمَانِ بِيَاوَرْدِ بِهْ اِيْنِکِهْ زَنْدِگِيْ اِخْبَارِي رَا مِي‌آوَرْدِ کِه قَلْبِش رَا بَسِيَارِ شَادِ مِي‌سَازَد!

(۲) لَمْ تُضْعَفْ تِلْكَ الْحَادِثَةُ عَزَمَ مَنْ يُوَاصِلْ عَمَلَهُ وَ هُوَ ذَوُوبٌ! اَنْ اِتْفَاقَاتِ عَزَمِ کُسِي رَا کِه کَارِش رَا بَا پِشْتِکَارِ اِدَامَهْ مِي‌دِهْدِ، ضَعِيفِ نَکَرْدِ.

(۳) لَا يَقْدِرُ عَلَى حَلِّ الْمَشَاكِلِ الصَّعْبَةِ إِلَّا مَنْ ذَاقَ مَرَارَةَ شِدَادِ الْأَيَّامِ! جَزِ کُسِي کِه تَلْخِي سَخْتِي‌هَای رُوزگَارِ رَا چَشِيْدِه اسْتِ، کُسِي نَمِي‌تَوَانْدِ مَشْکَلَاتِ دَشُوارِ رَا حَلِ کُنْدَا!

(۴) يَا لَيْتَ بَنَتِي تُحَاوِلَ لِمُسْتَقْبَلِهَا حَتَّى تَصْنَعَ لِنَفْسِهَا حَيَاةً قِيَمَةً! اِي کَاشِ دَخْتَرْمِ بَرَايِ اَينْدِه‌اش تَلَاشِ کُنْدِ تَا بَرَايِ خُودِشِ زَنْدِگِيْ اَرَزْشْمَنْدِي رَا بَسَازَد!

۸۸- «دوستم با خوشحالی شروع به درس دادن همکلاسی‌هایمان کرد، گویی که او دوست دارد که معلم بشود!»:

(۱) صَدِيقَتِي بَدَأَتْ التَّدْرِيسَ لِمِلَانِي كَأَنَّهَا يُحِبُّ أَنْ تَصِيرَ مُعَلِّمَةً!

(۲) أَخَذَ صَدِيقِي يَدْرَسَ زَمِلَانِنَا مَسْرُورًا كَأَنَّه يُحِبُّ أَنْ يُصْبِحَ مُعَلِّمًا!

(۳) صَاحِبَتِي كَادَتْ تَدْرُسَ زَمِيلَاتِنَا مَسْرُورَةً لِأَنَّهَا تُحِبُّ أَنْ تَكُونَ مُعَلِّمَةً!

(۴) أَخَذَ صَاحِبِي يَدْرَسَ زَمِلَانِنَا وَ هُوَ مَسْرُورٌ كَأَنَّه يُحِبُّ أَنْ يَكُونَ مُعَلِّمًا!

۸۹- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي مَفْهُومِ الْآيَةِ: ﴿أَوْ لَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾

دِهْدِ وَ سَعَتْ رُوزِي بِي‌اِنْتِه‌ا

کِه صَدِ عَاقِلِ از اَن حِيَرَانِ بَمَانْدِ

خَاکِ ضَعِيفِ از تَوِ تَوَانَا شَدِه

بِي‌دَرَنگِ حَاکِمِ او رَا نَمِي‌دَانْدِ سَزَاوَارِ خُوشِي

(۱) کُسِي رَا کِه خَوَاهْدِ يَگَانَهْ خُدَا

(۲) چَنَانِ رُوزِي‌رَسَانِ رُوزِي رَسَانْدِ

(۳) اِي هَمِهْ هِسْتِي ز تَوِ پِيْدَا شَدِه

(۴) اَنکِه رَزَقْش رَا هَمِي گِيَرْدِ ز رَاه رَزَقِ کُشِي

■ ■ ■ اقرأ النَّصَّ التالي بدقة، ثمَّ أجب عن الأسئلة بما يناسب النَّصَّ: (٩٤-٩٠)

«طه حسين هو ناقد و كاتب مقالات اجتماعية و سياسية. وُلِد طه حسين في عام ١٨٨٩ م. عاش في طفولته في مجتمع صغير في محافظة المنيا في جنوب مصر، و قد كان المجتمع يُعاني الفقر و الجهل في ذلك الزمن، كما يُعاني من انتشار الأمراض و عدم رعاية الأمور الطبية، هو الأمر الذي سبب أن يفقد طه حسين بصره و هو في السادسة من عمره. في عام ١٩٠٢ م انتقل طه حسين إلى مدينة القاهرة مع أخيه الأكبر أحمد و دخل جامعة «الأزهر» ليكمل دراسته فيه حتى حلول عام ١٩١٢ م و في عام ١٩١٤ حصل على درجة الدكتوراه لأوّل مرّة من الجامعة المصرية. إضافة إلى ذلك هو حصل على درجة الدكتوراه في عام ١٩١٨ م، و كان عنوان رسالته فلسفة ابن خلدون الاجتماعية. ثمَّ أصدر كتابه الأوّل و الذي يحمل عنوان «في الشعر الجاهلي» في عام ١٩٢٦ م. له كتاب مشهور يُسمّى «الأيام» و هو من أفضل نماذج السيرة الذاتية لشخصية معروفة و قد كتبه في زمن ما بين عام ١٩٣٦ م و عام ١٩٣٩ م.»

٩٠- عيّن الصّحيح حول «طه حسين» حسب النَّصّ:

- (١) كتاب «الأيام» يحتوي سيرة الأشخاص المعروفين!
- (٢) عندما صار طه حسين أعمى ذهب به أخوه الأكبر إلى القاهرة!
- (٣) ألّف طه حسين أوّل كتابه في السابعة و الثلاثين من عمره!
- (٤) كان ابن خلدون فيلسوفاً شهيراً في القرن العشرين!

٩١- عيّن الخطأ حول «طه حسين»:

- (١) فقد بصره بسبب عدم توقّر الرعاية الطبية!
- (٢) التحق بالأزهر و هو في العاشرة من عمره!
- (٣) حصل على درجة الدكتوراه مرّتين اثنتين!
- (٤) هو أوّل من حصل على درجة الدكتوراه من جامعة الأزهر!

٩٢- ما معنى «يُعاني» في عبارة «قد كان المجتمع يُعاني الفقر و الجهل» ؟

- (١) يَنْشُرْ (٢) يَجْتَنِبُ (٣) يَتَأَلَّمُ (٤) يُشَاهِدُ

■ ■ ■ عيّن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي: (٩٤ و ٩٣)

٩٣- «ناقد - وُلِد - انتشار - السادسة»:

- (١) ناقد: اسم - مفرد - نكرة - اسم فاعل (من مصدر «انتقاد») / خبر و مرفوع بالضمّة
- (٢) وُلِد: فعل ماضٍ - للمذكر الغائب - مجرّد ثلاثي - مجهول / فعل و فاعله محذوف
- (٣) انتشار: اسم - مصدر مزيد ثلاثي (من باب افتعال) - معرب / مجرور بحرف الجرّ
- (٤) السادسة: اسم - من الأعداد الترتيبية - مؤنث - معرّف بال / مجرور بحرف الجرّ و مجرور بالكسرة

٩٤- «الأكبر - الأزهر - أصدر - يُسمّى»:

- (١) الأكبر: اسم التفضيل (مأخوذ من فعل «يكبر») - مذكر (مؤنثه على وزن «فُعلى») / صفة و مجرور بالتبعية
- (٢) الأزهر: اسم على وزن «أفعل» - مذكر - معرّف بال - معرب / مضاف إليه و مجرور بالكسرة
- (٣) أصدر: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي من مصدر «إصدار» - مبنيّ / فعل و مفعوله «كتاب»
- (٤) يُسمّى: فعل مضارع - له ثلاثة حروف أصلية - مجهول / فعل و مع نائب فاعله جملة فعلية

■ ■ ■ عيّن المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية: (١٠٠-٩٥)

٩٥- عيّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) هذه مِنطَقَةٌ مُرتَفِعةٌ فَوْقَ سَطْحِ الأرضِ، أصغَرُ مِنَ الجَبَلِ!
- (٢) بَعْدَ أَنْ الدِّينَامِيَتْ أُخْتُرِعَ، ازدادتِ الخُرُوبُ!
- (٣) لَا تَسْبُوا النَّاسَ فَتَكْتَسِبُوا العِداوَةَ بَيْنَهُمْ!
- (٤) هؤلاءِ العُلَمَاءُ يَتَعَلَّمُونَ وَ يُفَقِّهُونَ النَّاسَ الجاهِلِينَ!

۹۶- عین ما فيه الحال:

- (۱) لا يتغلب المستكبرون على شعب إذا صار الناس متحدين!
- (۲) أنشد بعض الشعراء الإيرانيين أبياتاً ممزوجة بالعربية!
- (۳) الشيماء فتاة مُعززة في أهلها و راضية بحياتها!
- (۴) ألقت هيلين كيلر عذّة مُحاضراتٍ و هي كانت مُعوقة!

۹۷- عین الخطأ في تعيين نوع «لا»:

- (۱) لا أحد من الرياضيين الناجحين يتأخر عن تدريباته اليومية! (لا النافية للجنس)
- (۲) لا يُهمَل الطالبُ المجتهد في دروسه فإنَّ الاجتهاد هو مفتاح النجاح! (لا الناهية)
- (۳) لا ينفع الكلام دون عمل فالأفعال هي التي تدلُّ على الإخلاص! (لا النافية)
- (۴) لا تقدّم للأمة مع الجهل و التفرقة فإنَّ التفرقة تؤدي إلى الضعف! (لا النافية)

۹۸- مِيز الجملة تصف اسم مبالغة:

- (۱) تسير سيارات يلتزم رُكابها بحزام الأمان في الطرُق!
- (۲) تحتاج هذه الإدارة إلى موظفٍ شابٍ لا يمدح نفسه!
- (۳) إذا حاولت رؤية جناح طائر طنانٍ لا تقدر!
- (۴) أ تستشير الكذاب الذي يغيّر الحقائق لمصلحته!

۹۹- عین ما لا يشتمل على المضارع الالتزامي:

- (۱) جلسنا أمام القاعة لكي نستمع إلى كلام المدير!
- (۲) ليت الإنسان يستخدم التقنية لتسهيل الحياة اليومية!
- (۳) إنَّ تبادل المفردات بين اللغات يساعد في التفاهم بين الثقافات!
- (۴) لنساعد المعوقين في تحقيق أحلامهم دون شعورهم بخيبة الأمل!

۱۰۰- عین الصحيح مع فعل «كان»:

«كَانَ الشَّبَابُ بِالْكُرَةِ و بَعْدَ اللَّعْبِ!»

- (۱) يلعبُ - صارَ - نشيطاً
- (۲) يلعبون - صارَ - نشيطين
- (۳) يلعبُ - صاروا - نشيطون
- (۴) يلعبون - صاروا - نشيطين

تاریخ

۱۰۱- هر یک از عبارات زیر با کدام یک از تاریخ نگاران و یا پژوهشگران تاریخ ایران مرتبط است؟

(الف) علاقه مند به حقیقت نویسی و نگارش مختصر و نکوهش تملق

(ب) نقد تاریخ نگاری سنتی به شیوه علمی

(ج) منتقد تملق و نخستین بازتاب دهنده قتل امیرکبیر

(د) توجه نشان دادن به نقش مردم و طبقات اجتماعی مختلف در انقلاب مشروطیت

(۱) خاوری شیرازی - ناظم الاسلام کرمانی - آخوندزاده - محمدجعفر خورموجی

(۲) خاوری شیرازی - آخوندزاده - محمدجعفر خورموجی - ناظم الاسلام کرمانی

(۳) محمدجعفر خورموجی - آخوندزاده - اعتمادالسلطنه - ناظم الاسلام کرمانی

(۴) ناظم الاسلام کرمانی - اعتمادالسلطنه - محمدجعفر خورموجی - آخوندزاده

۱۰۲- کدام مورد از جمله علل ناکامی نادرشاه است و کدام پادشاه تصمیم گرفت تا از دانش انگلیسی ها برای تأسیس نیروی دریایی استفاده

کند؟ همچنین کدام کشور از جمله کشورهای تأسیس کننده کمپانی هند شرقی نبود؟

(۱) اشتغال پیوسته به جنگ - نادرشاه - پرتغال

(۲) گرفتن مالیات اضافه از مردم - کریم خان زند - فرانسه

(۳) بدگمانی نسبت به اطرافیان و برخورد خشن - نادرشاه - هلند

(۴) غفلت از عوامل مؤثر غیرنظامی در پایداری حکومت - کریم خان زند - انگلستان

۱۰۳- درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟ (به ترتیب)

- (الف) در دوره قاجار والیان و حاکمان ایالات عمدتاً از میان خاندان‌های زمین‌دار، اعیان و بزرگان محلی و شاهزادگان قاجاری برگزیده می‌شدند.
(ب) محاکم شرع به دعاوی مدنی مانند دعوای خانواده‌ای و ارث و نزاع خیابانی رسیدگی می‌کردند.
(ج) در دوره جنگ‌های ایران و روسیه، ضعف سیاسی حکومت قاجار و پیمان‌شکنی فرانسه و انگلستان، منجر به پیروزی روسیه گردید.
(د) انگلستان با تحصیل قرارداد پاریس توانست مناطقی از بلوچستان را از ایران جدا کرده و ضمیمه خاک هندوستان کند.

- (۱) درست - نادرست - درست - نادرست - درست
(۲) نادرست - درست - درست - نادرست - درست
(۳) نادرست - درست - درست - نادرست
(۴) درست - نادرست - درست - نادرست

۱۰۴- کدام گزینه پاسخ درستی به سوالات زیر ارائه کرده است؟ (به ترتیب)

- (الف) در دوران قاجار کدام گروه به علت عدم وابستگی به حکومت، در مقاطعی شاهان قاجار را به چالش کشیدند؟
(ب) هسته اصلی نظام اجتماعی شهرها دوران قاجار در کجا قرار داشت؟
(ج) کدام شیوه تولید مخصوص ایلات و کوچ‌نشینان بود؟
(د) در کدام دوره شیوه غذایی ایرانیان دچار تحول عظیم شد؟

- (۱) روحانیون - مساجد - سهم‌بری - دوره سلطنت ناصرالدین شاه با ورود محصولات کشاورزی جدید
(۲) سران ایلات - مساجد - خرده‌کالایی خصوصی - در دوره مظفرالدین شاه با تشویق به کشت سیب‌زمینی
(۳) روحانیون - بازارها - شبانکارگی - دوره سلطنت ناصرالدین شاه با ورود محصولات کشاورزی جدید
(۴) سران ایلات - بازارها - شبانکارگی - در دوره مظفرالدین شاه با تشویق به کشت سیب‌زمینی

۱۰۵- کدام مورد از جمله عوامل زمینه‌ساز نهضت مشروطیت است؟ از جمله حوادث شتاب‌دهنده جنبش مشروطیت کدام واقعه بود؟ اولین مرحله اتحاد نیروهای ضد استبداد در کدام واقعه شکل گرفت؟

- (۱) استبداد دستگاه حاکم - ماجرای نوز بلژیکی - تحصن در سفارت انگلستان
(۲) از دست رفتن مناطقی از کشور توسط دولت‌های استعمارگر - ماجرای نوز بلژیکی - مهاجرت صغری
(۳) غلبه استعمار بر مملکت - شلاق خوردن سه تن از علمای کرمان - مهاجرت کبری
(۴) ورود اندیشه‌های جدید - شلاق خوردن سه تن از علمای کرمان - مهاجرت صغری

۱۰۶- پاسخ سوالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (الف) ملی‌گرایان ایتالیا از چه عاملی برای اتحاد این کشور و برپایی حاکمیت ملی و مستقل سود بردند؟
(ب) به موجب قرارداد ۱۹۱۹، انگلیسی‌ها چه اختیاراتی در ایران پیدا می‌کردند؟
(ج) کدام مورد از جمله تبعات و نتایج جنگ جهانی اول نیست؟

- (۱) رقابت اتریش و فرانسه - اداره امور دارایی - وقوع انقلاب در روسیه
(۲) جنگ پروس با فرانسه - ایجاد ارتش یکپارچه در ایران - فروپاشی امپراتوری عثمانی
(۳) رقابت اتریش با فرانسه - نظارت بر نحوه هزینه کردن وام دریافتی - ملزم شدن آلمان به پرداخت غرامت سنگین
(۴) جنگ پروس با اتریش مجارستان - تأمین اسلحه و تدارکات نظامی - تشکیل جامعه ملل

۱۰۷- به ترتیب قابوس‌نامه، معجم البلدان و ظفرنامه جزء کدام یک از منابع نوشتاری تاریخ ایران در دوره اسلامی محسوب می‌شود؟

- (۱) سیاست‌نامه - سفرنامه - تک‌نگاری
(۲) اندرزنامه - نگاشته‌های جغرافیایی - تاریخ‌های منظوم
(۳) سیاست‌نامه - نگاشته‌های جغرافیایی - تک‌نگاری
(۴) اندرزنامه - سفرنامه - تاریخ‌های منظوم

۱۰۸- کدام گزینه مهم‌ترین تحولاتی که با خلافت خاندان اموی پدیدار گشت را بیان کرده است؟

- (الف) تبدیل خلافت دینی به سلطنت
(ب) تشدید تعصبات دینی
(ج) فاصله گرفتن حکومت از اصول و ارزش‌های انسانی
(د) تأکید به میراث قرآن و پیامبر اسلام

- (۱) الف و ب (۲) ج و د (۳) الف و ج (۴) ب و د

۱۰۹- کدام گزینه با موارد زیر مرتبط است؟ (به ترتیب)

- (الف) این جنبش توسط افشین (سردار ایرانی) که توسط معتصم خلیفه عباسی مأمور به این کار شده بود، از میان برداشته شد.
 (ب) افراد این جنبش برای نشان دادن مخالفت خود با عباسیان، لباس سفید پوشیده و به سپیدجامگان معروف شدند.
 (ج) رهبران این جنبش تنها به دعوت اکتفا کرد و میان او و پیروانش با خلافت عباسیان رویارویی صورت نگرفت.
 (د) در این جنبش در ابتدا، ری و نیشابور و قزوین فتح شد؛ ولی سرانجام از سپاه خلیفه شکست خورد و فرمانده آن اندکی بعد به دست اسپهبد طبرستان کشته شد.

- (۱) مقنع - بابک - سنباد - اسحاق ترک
 (۲) بابک - مقنع - استادسیس - سنباد
 (۳) مقنع - بابک - اسحاق ترک - استادسیس
 (۴) بابک - مقنع - اسحاق ترک - سنباد

۱۱۰- چه تعداد از عبارت‌های زیر صحیح است؟

- قلمرو خوارزمشاهیان در دورهٔ سلطان محمد خوارزمشاه به علت سیاست توسعه‌طلبی او گسترش یافت.
- در دورهٔ سلجوقیان علوم طبیعی و فلسفه از جایگاه والایی برخوردار شد.
- مرداوید با خیال نابودی خلافت عباسی بغداد را تسخیر کرد.
- حکومت نوادگان تیمور در ایران، با تشکیل حکومت آق‌قویونلوها در ماوراءالنهر به پایان رسید.
- در سده‌های میانه شهرها از سه بخش ارگ، شارستان و ربض تشکیل می‌شد.

- (۱) دو مورد
 (۲) سه مورد
 (۳) چهار مورد
 (۴) پنج مورد

۱۱۱- چه عاملی منجر به مهاجرت قبایل و طوایف ترک به آسیای صغیر گردید و ماوراءالنهر چگونه از دست سلجوقیان خارج شد؟

- (۱) توسعه قلمرو سلجوقیان - شکست سلجوقیان از خوارزمشاهیان
 (۲) حمله چنگیزخان مغول - هجوم قراختائیان و غزها
 (۳) توسعه قلمرو سلجوقیان - هجوم قراختائیان و غزها
 (۴) حمله تیمور - رقابت و کشمکش میان امیران سلجوقی

۱۱۲- کدام گزینه شامل عبارت‌های صحیح می‌باشد؟

- (الف) مهم‌ترین اقدام شاه اسماعیل صفوی پس از بر تخت نشستن، رسمی کردن مذهب شیعه دوازده امامی بود.
 (ب) با شورش افغان‌ها، دولت صفویان با یک تهاجم خارجی تازه مواجه گردید.
 (ج) شاه عباس توانست علاوه بر عقب راندن نیروهای عثمانی، از مناطق شمال غرب ایران، عتبات عالیات را نیز به قلمرو صفویان بیفزاید.
 (د) در زمان شاه عباس دوم، قندهار توسط گورکانیان هند از ایران جدا شد.

- (۱) الف و ب
 (۲) ج و د
 (۳) ب و د
 (۴) الف و ج

۱۱۳- کدام مورد از جمله تحولات رنسانس و عصر جدید نیست و از جمله آثار و پیامدهای اکتشافات جغرافیایی اروپاییان چه بود؟

- (۱) گسترش اندیشه انسان‌گرایی - افزایش اطلاعات جغرافیایی و توسعه مهارت دریانوردی
 (۲) گسترش روابط فرهنگی با جهان اسلام - افزایش اطلاعات جغرافیایی و توسعه مهارت دریانوردی
 (۳) گسترش اندیشه انسان‌گرایی - سرکوب مردم بومی مستعمرات به ویژه در قاره آمریکا
 (۴) گسترش روابط فرهنگی با جهان اسلام - سرکوب مردم بومی مستعمرات به ویژه در قاره آمریکا

جغرافیا

۱۱۴- کدام عبارت داده شده در مورد پیامد برخورد دو توده هوا درست است؟

- (۱) موجب ناپایداری هوا شده و به دنبال آن موجب بارندگی می‌شود.
 (۲) یک منطقهٔ گذار یا تغییر از نظر دما یا فشار در مرزهای آنها پدید می‌آید.
 (۳) موجب شکل‌گیری یک توده هوای جدید و پرقدتر می‌گردد.
 (۴) باعث ایجاد مراکز پرفشار و کم‌فشار در مرزهای آنها می‌گردد.

۱۱۵- کدام گزینه در ارتباط با شکل داده شده درست است؟

- (۱) گاهی باد مواد نرمی را که در زیر یا لبه تخته سنگ‌ها قرار گرفته‌اند، تخریب می‌کند و با خود می‌برد و بخش‌های سخت و مقاوم را باقی می‌گذارد.
- (۲) در نواحی دارای ماسه‌های ریز و به‌ویژه فاقد پوشش گیاهی، باد ذرات را از محل خود جابه‌جا می‌کند و به تدریج حفره‌ها یا چاله‌هایی وسیع پدید می‌آورد.
- (۳) وقتی در زمین‌های پوشیده از ماسه‌های ریز، شن و سنگ‌های ریز و درشت، باد ماسه‌های ریز را با خود می‌برد و در طول زمان، سنگ‌های درشت بر جای می‌مانند.
- (۴) در رسوبات نرم به جا مانده از دریاچه‌های قدیم طی میلیون‌ها سال، باد شیارهایی موازی و U شکل در این رسوبات ایجاد می‌کند.

۱۱۶- حفاظت از تپه‌های ماسه‌ای نواحی ساحلی چگونه صورت می‌گیرد؟

- (الف) کشت گیاهان سازگار با محیط روی آنها
- (ب) نصب و احداث انواع حفاظ‌های عمودی
- (ج) انتقال ماسه از نواحی دیگر به ساحل
- (د) ایجاد تپه‌های مصنوعی

- (۱) الف و د (۲) ب و ج (۳) الف و ب (۴) ب و د

۱۱۷- کدام گزینه در مورد کشور «سنگاپور» درست است؟

- (۱) این کشور مانند یک قطب آهن‌ربا عمل می‌کند و بخش عمده‌ای از سود و ثروت جهان را دریافت و جذب می‌کند.
- (۲) این کشور بازار خوبی برای تولیدات کشورهای مرکز است.
- (۳) ساختار اقتصادی و اجتماعی آن دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است.
- (۴) این کشور از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون و مرکز قوی‌تر است.

۱۱۸- کدام گزینه با توجه به عبارت داده شده درست است؟

«این نوع مرزها مشکلی ایجاد نمی‌کنند.»

- (۱) مرزهایی که با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین می‌شوند.
- (۲) مرزهایی که از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند.
- (۳) مرزهایی که در تعیین آنها شرایط فرهنگی در نظر گرفته نشده است.
- (۴) مرزهایی که براساس پدیده‌های طبیعی ترسیم شده‌اند.

۱۱۹- نیروی دریایی راهبردی به نیرویی گفته می‌شود که

- (الف) قادر است در محدوده آب‌های عمیق اقیانوسی عملیات انجام دهد.
- (ب) بتواند خود را از تهدیدهای روی آب حفظ کند.
- (ج) محدودیتی برای اجرای عملیات در عمق دور دست‌ها نداشته باشد.
- (د) قادر به حفاظت از منافع ملی کشور در سواحل خود باشد.

- (۱) الف و ب (۲) ج و د (۳) الف و ج (۴) ب و د

۱۲۰- منظور از مکانی است که مردم برحسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت عوامل بیشترین نقش را دارند و مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا آنهاست و متداول‌ترین ملاک تشخیص شهر و روستا، ملاک است.

- (۱) هسته اولیه - طبیعی - فعالیت‌های اقتصادی - جمعیتی
- (۲) مقر - انسانی - جمعیتی - فعالیت‌های اقتصادی
- (۳) هسته اولیه - انسانی - فعالیت‌های اقتصادی - جمعیتی
- (۴) مقر - طبیعی - جمعیتی - فعالیت‌های اقتصادی

۱۲۱- کدام گزینه مربوط به دوره شهرنشینی کُند در ایران است؟

- (۱) با استفاده از درآمد نفتی، بیشترین سرمایه‌گذاری‌ها در شهرها صورت می‌گرفت.
- (۲) اصلاحات ارضی و تقسیم نادرست زمین موجب مهاجرت روستاییان به شهرها شد.
- (۳) با مهاجرت گسترده مردم از سراسر کشور، تهران تبدیل به مادرشهر ملی گردید.
- (۴) محصولات کشاورزی بخش عمده تولیدات داخلی را تشکیل می‌داد.

۱۲۲- کدام گزینه راهکاری برای تصویر داده شده است؟

- (۱) حمایت از کارآفرینان
- (۲) ایجاد غرفه‌هایی با اجاره ارزان
- (۳) اعطای وام مسکن
- (۴) توسعه امکانات گردشگری

۱۲۳- در کدام گزینه مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی به درستی آورده شده است؟

- (۱) نمایش اطلاعات به صورت اشکال، نقشه و ... ← تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی ← کدبندی و ذخیره اطلاعات
- (۲) وارد کردن اطلاعات به صورت رقومی به محیط نرم‌افزار GIS ← ارائه نتایج و گزینه‌ها برای تصمیم‌گیری بهینه ← تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی
- (۳) تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی ← نمایش اطلاعات به صورت اشکال، نقشه و ... ← وارد کردن اطلاعات به صورت رقومی به محیط نرم‌افزار GIS
- (۴) کدبندی و ذخیره اطلاعات ← تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی ← ارائه نتایج و گزینه‌ها برای تصمیم‌گیری بهینه

۱۲۴- وجه مشترک کدام شیوه‌های حمل و نقل «مسافت» است؟

- (۱) آبی، ریلی، هوایی
- (۲) آبی، هوایی، لوله‌ای
- (۳) ریلی، هوایی، لوله‌ای
- (۴) آبی، ریلی، لوله‌ای

۱۲۵- اگر اوایل قرن بیستم (۱) و نیمه دوم قرن بیستم (۲) باشد، با توجه به عبارت‌های داده شده کدام شکل درست است؟

الف) ساخته شدن نخستین لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در انگلستان

ب) طراحی و تولید قطارهای پر سرعت توسط برخی کشورها

ج) اختراع و تولید انبوه خودرو

د) ساختن آزادراه‌ها و بزرگراه‌ها

فلسفه و منطق

۱۲۶- نوع کدام حمل از نظر نیازمندی به دلیل یا بی‌نیازی از دلیل متفاوت است؟

- (۱) تصور دانش است.
- (۲) انسان راه رونده است.
- (۳) مثلث دارای زاویه است.
- (۴) استوانه دارای جسم است.

۱۲۷- کدام گزینه درست است؟

- (۱) از یک واقعیتی مانند ترازو می‌توان دو صورت وجود و ماهیت را برداشت کرد.
- (۲) در مسیر شناخت وجود و ماهیت ابتدا باید بتوان یک اصل بدیهی و همگانی را شناخت.
- (۳) فیلسوفان اجزای تشکیل‌دهنده واقعیت‌ها را قبول ندارند و مورد بررسی هم قرار نمی‌دهند.
- (۴) حمل هر ماهیتی بر خودش نیازمند دلیل است زیرا ماهیت‌ها دارای ذاتیاتی هستند که باید مشخص شود.

۱۲۸- اگر موجودی را در ذهنمان فرض کنیم اما هیچ‌گاه ایجاد نشود، کدام گزینه درباره این فرض درست است؟

- (۱) این ماهیت حتماً ممتنع‌الوجود بالذات است که امکان ایجاد شدن را ندارد.
- (۲) ممکن‌الوجود بالغمیری است که به دلیل عدم وجود علت امکان ایجاد شدن ندارد.
- (۳) شاید ممکن‌الوجودی است که علتش هیچ‌گاه ایجاد نخواهد شد و خودش نیز موجود نخواهد شد.
- (۴) ممتنع‌الوجود بالغمیری است ضرورتاً که با فرض عدم تحقق دلیل، امتناع بالغیر را کسب کرده است.

۱۲۹- نوع کدام حمل متفاوت است؟

- (۱) هر فوق لیسانسه‌ای، دارای لیسانس است.
(۲) حرارت یخ را آب می‌کند.
(۳) هر وکیلی پروانه وکالت دارد.
(۴) دایره‌ها دارای ضلع نیستند.

۱۳۰- کدام گزینه درباره اصل سنخیت درست است؟

- (۱) منکرین آن نمی‌توانند در عمل معتقد به عقیده خود باشند.
(۲) اصلی است که علیت زیرمجموعه آن است و باعث نظم جهان می‌باشد.
(۳) یافتن مصادیق آن نیز همانند خودش با استفاده از تعقل رخ می‌دهد.
(۴) لازمه منطقی آن حتمیت پیدا کردن جهان طبیعت است و زندگی انسان را ممکن می‌کند.
۱۳۱- کدام فیلسوف یا فیلسوفان در بحث رسیدن به علیت با استفاده از ابزارهای شناخت نگاه متفاوتی دارد؟

- (۱) تجربه‌گرایان (۲) دکارت (۳) کانت (۴) هیوم

۱۳۲- اگر علت تامه یک واقعیت را اشتباهاً علت ناقصه فرض کنیم، کدام فرض رخ داده است؟

- (۱) به نوعی معتقد هستیم که اصل وجوب علی و معلولی دارای حتمیت نیست.
(۲) منکر وجود غایت در زنجیره حوادث جهان طبیعت شده‌ایم و هدفی نمی‌یابیم.
(۳) اصل علیت را قبول نداریم زیرا با عدم علت، معلول را می‌توان مشاهده کرد.
(۴) تنها می‌توان معنای چهارم اتفاق را پذیرفت زیرا هیچ یک اصول عقلی را نقض نکرده است.
۱۳۳- اگر پدیده «الف» دارای علت‌های «ب»، «ج»، «د» باشد و تنها بدانیم که «ب» وجود دارد، آنگاه می‌توان گفت؟

- (۱) «الف» ایجاد نشده است.
(۲) شاید «الف» ایجاد شده باشد.
(۳) «ج» و «د» نمی‌توانند ایجاد شده باشند.
(۴) با عدم فرض «ج»، «د» و «ب» هم وجود ندارد.

۱۳۴- کدام گزینه جزء مقدمات برهان حرکت نیست؟

- (۱) هر حرکتی نیاز به محرک دارد.
(۲) حرکت ذاتی هیچ متحرکی نیست.
(۳) تسلسل محرک‌های نامتناهی محال است.
(۴) می‌توان محرک نامتحرک را فرض گرفت.

۱۳۵- کدام گزینه نقد درست بر برهان دکارت در باب اثبات خداوند است؟

- (۱) تصور داشتن از یک امر نامتناهی خودش یک امر متناهی است.
(۲) انسان تصویری از یک وجود نامتناهی در ذهنش ندارد.
(۳) ذهن توانایی ایجاد تصور از امر نامتناهی را دارا است.
(۴) خداوند امکان متصور شدن را دارا نیست.

۱۳۶- راسل چه ایرادی از برهان فارابی گرفته است؟

- (۱) با مقدمه دوم آن مشکل دارد و مستثنا آن را قبول ندارد. (۲) نمی‌توان خداوند را به نوعی مفروض در مقدمات گرفت.
(۳) علیت اصلی همگانی و جامع برای موجودات نیست. (۴) مقدمه اول آن را درست نمی‌دانست.

۱۳۷- کدام گزینه درست است؟

- (۱) مقدمه دوم برهان ابن سینا آن است که هر واجب‌الوجود بالذات دارای ممکن‌الوجودهایی می‌باشد.
(۲) ملاصدرا با استفاده از این مقدمه که موجودات این جهان نیازمند به وجودی بی‌نیاز هستند، خداوند را اثبات کرد.
(۳) اصل امتناع تسلسل‌های نامتناهی در برهان‌های فارابی و ابن سینا مورد استفاده قرار گرفته است و وجه شباهت این دو برهان می‌باشد.
(۴) اصل علیت و اصل واقعیت از اصولی هستند که فارابی از آنها در مسیر اثبات علت نخستینی که معلول نمی‌تواند باشد، استفاده کرده است.

۱۳۸- کدام یک از عبارات زیر در مورد فلسفه اولی نادرست است؟

- (۱) درباره یک موجود خاص بحث نمی‌کند.
(۲) بیانگر قوانین عام یک حقیقت خاص است.
(۳) معرفت‌شناسی هم نوعی از آن است.
(۴) قوانین بنیادی وجود را به محدوده‌های خاص منتقل می‌سازد.

۱۳۹- عبارت زیر در تمثیل غار افلاطون نماد چیست؟

«اگر برحسب اتفاق، زنجیر یکی از این مردمان درون غار پاره شود و مجبورش کنند که یکباره برخیزد و روی خود را برگرداند و آتش را ببیند یا به سوی مدخل غار برود و به بیرون بنگرد، این فرد از روشنایی خواهد گریخت و باز به سایه‌ها پناه خواهد برد زیرا آنها را بهتر می‌توانست ببیند.»

(۱) مردم عادی نمی‌توانند تفکر فلسفی داشته باشند.

(۲) عموم مردم به دلیل تبعیت از خیالات و تبلیغات به درک درستی از حقیقت نمی‌رسند.

(۳) مردم عادی چون بر منطق تسلط ندارند دچار مغالطه می‌شوند و از فهم حقیقت ناتوان می‌مانند.

(۴) عموم مردم عقایدی را می‌پذیرند که پشتوانه عقلی محکمی ندارد، بلکه بر اثر مرور زمان، به صورت یک عادت در آمده است.

۱۴۰- این عبارت یادآور عقاید کدام یک از فیلسوفان یونان باستان هستند؟

«بی‌حد و بی‌تمام، پابرجاست بی‌صدا و بی‌جسم، تنها ایستاده است و تغییر را نمی‌شناسد.»

(۱) فیثاغورث (۲) تالس (۳) پارمنیدس (۴) هراکلیتوس

۱۴۱- کدام گزینه تفاوت «چیزی نمی‌دانم» سقراط و «چیزی نمی‌دانیم» سوفیست‌ها را بهتر بیان می‌کند؟

(۱) سوفیست‌ها نسبت به نادانی خود از آگاهی نسبی برخوردار بودند.

(۲) جهل بسیط نوعی علم است و جهل مرکب به واقع جهل است.

(۳) سقراط روش سقراطی را برای از بین بردن جهل مرکب ابداع کرد.

(۴) هدف سوفیست‌ها از این جمله، انکار امکان معرفت و رسیدن به علم نبود.

۱۴۲- کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟

(۱) شناخت ذات و صفات خداوند مستلزم استفاده از عقل محض است.

(۲) شک در محدوده معرفت غیر از شک در امکان شناخت است.

(۳) بشر با استفاده از شهود معارف وحیانی را درک می‌کند.

(۴) قانون علیت از تجربه به دست نمی‌آید.

۱۴۳- دو فیلسوفی که نظرات متناقض درباره مفهوم خداوند دارند، کدام‌اند؟

(۱) افلاطون و ارسطو (۲) رنه دکارت و آگوست کنت

(۳) ایمانوئل کانت و رنه دکارت (۴) ایمانوئل کانت و ارسطو

۱۴۴- «در فلسفه صدرایی روح چیزی ضمیمه شده به بدن نیست، بلکه روح نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است. ظرفیت روح انسان

پایان ندارد و روح می‌تواند به هر مرتبه کمالی در جهان مخلوقات، دست یابد.» ریشه این نگاه وحدت‌محور و تکامل‌یابنده به انسان را

در آراء کدام فیلسوف مسلمان قبل از او می‌توان یافت؟

(۱) فارابی (۲) سهرودی (۳) ابن سینا (۴) ملاصدرا

۱۴۵- کدام عبارت در مورد فعل اخلاقی از نظر کانت نیست؟

(۱) امور اخلاقی در واقع ارزش حقیقی ندارند؛ فقط وجدان ماست که آنها را اولویت داده است.

(۲) افعال اخلاقی میان همه انسان‌ها مشترک و ثابت است و با گذشت زمان تغییر نمی‌کند.

(۳) اگر چیزی را برای خود می‌پسندی سعی کن آن را برای دیگران هم بپسندی.

(۴) خیر اخلاقی هیچ‌گونه هدف و منفعت شخصی ندارد؛ وگرنه اخلاقی نیست.

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۱۱
۲۸ اسفند ۱۴۰۳

پاسخنامه انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستاران
۱	ریاضی و آمار	مهران موحدی	امیر زراندوز - داود بوالحسنی	محمد منتظران - ابوالفضل فروغی
۲	علوم و فنون ادبی	حنیف افخمی	احمد بهزادی - داود تالشی	محمد کاووسی - محمود کاظمی
۳	جامعه‌شناسی	بهزاد اندرز		
۴	روان‌شناسی	علی محسنی	فاطمه ابطحی - فاطمه عباسی	احسان اسدی - نازنین امامی
۵	زبان عربی	کاظم غلامی	کیارش پورمهدی - آریا ذوقی - زهرا فرزانه	مبینا بهرامی - سمانه ریحانی
۶	تاریخ	معین‌الدین تقی‌زاده		
۷	جغرافیا	بهروز یحیی		
۸	فلسفه و منطق	محمد تفقیدی	محمد تفقیدی - معصومه روزبهانی	احسان اسدی - محمد رضایی‌بقا

واحد فنی (به ترتیب حروف الفبا)
زهرا احدی - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - معین‌الدین تقی‌زاده - پریا رحیمی - مهرداد شمسی - راضیه صالحی - انسیه مرزبان

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۱ صحیح است.

با توجه به تعریف تابع برای هر ورودی باید فقط یک خروجی داشته باشیم،

پس با توجه به زوج مرتب‌های $(3, n^2 - 2n)$ و $(3, 8)$ داریم:

$$n^2 - 2n = 8 \Rightarrow n^2 - 2n - 8 = 0$$

$$\Rightarrow (n-4)(n+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n=4 & \text{غ ق ق} \\ n=-2 & \text{ق ق} \end{cases}$$

$n=4$ قابل قبول نیست زیرا به ازای $n=4$ ، $(4, 2)$ ، $(4, -4)$ ، $n=4$ عضو تابع f می‌شوند. پس $n=-2$.

در رابطه g داریم:

$$(2, 1) \in g, (2, \frac{m-1}{3}) \in g$$

پس:

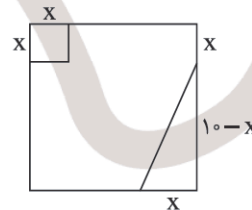
$$\frac{m-1}{3} = 1 \Rightarrow m-1=3 \Rightarrow m=4$$

$$\frac{f(n+6)}{g(m+3)} = \frac{f(-2+6)}{g(4+3)} = \frac{f(4)}{g(7)} = \frac{3}{m^2-3}$$

$$\Rightarrow \frac{3}{4^2-3} = \frac{3}{16-3} = \frac{3}{13}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۴۴)

۲. گزینه ۲ صحیح است.

$$\begin{cases} S_{\text{کل}} = 100 \\ S_{\text{مربع}} = x^2 \\ S_{\text{مثلث}} = \frac{x(10-x)}{2} \end{cases} \Rightarrow x^2 + \frac{x(10-x)}{2} = 100 - 72 = 28$$

$$\frac{x^2}{2} \Rightarrow 2x^2 + x(10-x) = 56 \Rightarrow 2x^2 + 10x - x^2 - 56 = 0$$

$$x^2 + 10x - 56 = 0 \xrightarrow{\text{تجزیه}} (x+14)(x-4) = 0$$

$$\begin{cases} x+14=0 \Rightarrow x=-14 \\ x-4=0 \Rightarrow x=4 \end{cases}$$

پس ابعاد مثلث ۴ و ۶ می‌باشد و مساحت آن برابر است با:

$$S_{\text{مثلث}} = \frac{4 \times 6}{2} = 12$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۳۲)

۳. گزینه ۲ صحیح است.

اگر α و β جواب‌های معادله درجه دوم باشند، پس معادله درجه دوم به صورت $(x-\alpha)(x-\beta) = 0$ می‌باشد. اگر دو پرانتز را ضرب کنیم

به معادله $x^2 - (\alpha+\beta)x + \alpha\beta = 0$ می‌رسیم، پس داریم:

$$\begin{cases} \alpha = \frac{2-\sqrt{3}}{2} \\ \beta = \frac{2+\sqrt{3}}{2} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \alpha + \beta = \frac{2-\sqrt{3}}{2} + \frac{2+\sqrt{3}}{2} = \frac{4+0}{2} = 2 \\ \alpha\beta = \left(\frac{2-\sqrt{3}}{2}\right)\left(\frac{2+\sqrt{3}}{2}\right) = \frac{4-3}{4} = \frac{1}{4} \end{cases}$$

$$\Rightarrow x^2 - 2x + \frac{1}{4} = 0 \quad \text{کل معادله را در ۴ ضرب می‌کنیم}$$

$$\Rightarrow 4x^2 - 8x + 1 = 0$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۱)

۴. گزینه ۱ صحیح است.

با توجه به اینکه معادله دارای ریشه مضاعف $x = -3$ است، پس

$$\text{معادله درجه دوم به صورت } 2(x+3)^2 = 0 \text{ می‌باشد.}$$

$$2(x+3)^2 = 0 \Rightarrow 2(x^2 + 6x + 9) = 0$$

$$\Rightarrow 2x^2 + 12x + 18 = 0$$

$$\frac{2x^2 - mx + mn - 18 = 0}{\begin{cases} -m = 12 \Rightarrow m = -12 \\ mn - 18 = 18 \Rightarrow m = -12 \end{cases}}$$

$$-12n = 36 \Rightarrow n = -3 \Rightarrow m - n = -12 - (-3) = -12 + 3 = -9$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۰)

۵. گزینه ۱ صحیح است.

$$\begin{cases} (1, 5) \in f \\ (3, -9) \in f \end{cases} \Rightarrow \text{شیب: } \frac{5 - (-9)}{1 - 3} = \frac{14}{-2} = -7$$

$$\Rightarrow y = -7x + b \xrightarrow{(1, 5)} 5 = -7 + b \Rightarrow 12 = b$$

$$\Rightarrow f(x) = -7x + 12$$

با توجه به اینکه برد تابع به صورت $-3 \leq y < 5$ می‌باشد، پس دامنه برابر است با:

$$\begin{cases} -3 = -7x + 12 \Rightarrow 7x = 15 \Rightarrow x = \frac{15}{7} \\ 5 = -7x + 12 \Rightarrow 7x = 7 \Rightarrow x = 1 \end{cases} \Rightarrow D_f = 1 < x \leq \frac{15}{7}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۶۲)

۶. گزینه ۳ صحیح است.

اگر سرعت در مسیر رفت را v در نظر بگیریم، سرعت در مسیر برگشت $v+10$ خواهد بود لذا:

$$\text{زمان رفت } t_1 = \frac{300}{v}$$

$$\text{زمان برگشت } t_2 = \frac{300}{v+10}$$

$$t_1 - t_2 = 1 \Rightarrow \frac{300}{v} - \frac{300}{v+10} = 1$$

$$\Rightarrow \frac{3000}{v(v+10)} = 1 \Rightarrow 3000 = v(v+10)$$

با جایگذاری گزینه‌ها $v = 50$ به دست می‌آید.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۳۳)

۷. گزینه ۲ صحیح است.

با توجه به اینکه جواب‌های دو معادله داده شده یکسان هستند، پس می‌توان بدون در نظر گرفتن روش مربع کامل، به این نتیجه رسید که دو معادله یکسان هستند. پس داریم:

$$\text{معادله اول: } (x-3)^2 = ab-2 \Rightarrow x^2 - 6x + 9 = ab-2$$

$$\Rightarrow x^2 - 6x + 11 - ab = 0$$

(الف)

$$\Delta = 0 \Rightarrow b^2 - 4ac = 0 \Rightarrow 2^2 - 4(2)(-a - 4) = 0$$

$$\Rightarrow 4 + 8a + 32 = 0 \Rightarrow 8a = -36 \Rightarrow a = -\frac{36}{8} = -\frac{9}{2}$$

(ب) $x = 2$ ، یکی از جوابهای معادله $2x^2 + 2x - a - 4 = 0$ باشد:

$$2(2)^2 + 2(2) - a - 4 = 0 \Rightarrow 8 + 4 - a - 4 = 0 \Rightarrow a = 8$$

(ج) $x = -2$ ، یکی از جوابهای معادله $2x^2 + 2x - a - 4 = 0$ باشد:

$$2(-2)^2 + 2(-2) - a - 4 = 0 \Rightarrow 8 - 4 - a - 4 = 0 \Rightarrow a = 0$$

پس به ازای ۳ مقدار a ، $\{0, -\frac{9}{2}, 8\}$ ، معادله گویای

$$\frac{a}{x^2 - 4} - \frac{x}{x - 2} = 1 \text{ فقط یک جواب دارد.}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۳۵)

۱۱. گزینه ۱ صحیح است.

چون دامنه تغییرات صفر است نتیجه می گیریم که تمام داده ها با هم برابر هستند، لذا:

$$\begin{cases} c^2 = 25 \xrightarrow{\text{جنر}} c = \pm 5 \xrightarrow{c \text{ عدد طبیعی}} c = 5 \\ \frac{b}{3} = 25 \Rightarrow b = 25 \times 3 = 75 \\ 2a - 3 = 25 \Rightarrow 2a = 28 \Rightarrow a = \frac{28}{2} = 14 \end{cases}$$

حالا باید واریانس داده های زیر را به دست آوریم:

$$\begin{cases} 10c + 25 = 10(5) + 25 = 75 \\ 5a + 5 = 5(14) + 5 = 75 \\ b = 75 \end{cases}$$

داده ها باز هم با هم مساوی شدند پس واریانس آنها صفر است.

(ریاضی دهم، صفحه های ۱۰۲ و ۱۰۳)

۱۲. گزینه ۳ صحیح است.

تمام زوایای کوچک در نمودار راداری با هم برابر هستند، پس به شکل زیر عمل می کنیم:

$$2x - 8 = x + 6 \Rightarrow 2x - x = 6 + 8 \Rightarrow x = 14$$

$$x + 6 = 14 + 6 = 20^\circ \text{ زاویه بین هر دو شعاع متوالی}$$

بنابراین:

$$\text{تعداد متغیرها} = \frac{360}{20} = \frac{360}{20} = 18$$

(ریاضی دهم، صفحه ۱۲۵)

۱۳. گزینه ۲ صحیح است.

از نمودار نتیجه می گیریم که میانگین ($\bar{x}$) برابر با ۱۲ است و انحراف معیار (σ) هم برابر با ۲ است.

$$\begin{array}{cccccccc} \leftarrow \frac{1}{2} & \leftarrow \frac{1}{4} & \leftarrow \frac{3}{4} & \leftarrow \frac{3}{4} & \leftarrow \frac{1}{4} & \leftarrow \frac{1}{2} \\ \frac{6}{\bar{x} - 3\sigma} & \frac{8}{\bar{x} - 2\sigma} & \frac{10}{\bar{x} - \sigma} & \frac{12}{\bar{x}} & \frac{14}{\bar{x} + \sigma} & \frac{16}{\bar{x} + 2\sigma} & \frac{18}{\bar{x} + 3\sigma} \end{array}$$

درصد خواسته شده $= 34 + 34 + 14 = 82$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۳۶)

$$x(2x - a) = b \Rightarrow 2x^2 - ax - b = 0$$

$$\xrightarrow{\div 2} x^2 - \frac{a}{2}x - \frac{b}{2} = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} -6 = -\frac{a}{2} \Rightarrow a = 12 \\ 11 - ab = -\frac{b}{2} \xrightarrow{a=12} 11 - 12b = -\frac{b}{2} \end{cases}$$

$$\Rightarrow 22 - 24b = -b \Rightarrow 23b = 22 \Rightarrow b = \frac{22}{23}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۳)

۸. گزینه ۲ صحیح است.

$$3y + 2x = 12 \Rightarrow 3y = 12 - 2x \Rightarrow y = \frac{12 - 2x}{3}$$

$$f(x) = 6xy = 6x\left(\frac{12 - 2x}{3}\right) = 2x(12 - 2x) = -4x^2 + 24x$$

$$x = \frac{-24}{2(-4)} = 3 \text{ یعنی } x = -\frac{b}{2a}$$

به دست می آید که در این حالت مقدار $-4x^2 + 24x$ برابر است با:

$$-4 \times 3^2 + 24(3) = -36 + 72 = 36$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۷۰)

۹. گزینه ۲ صحیح است.

$$x^2 - 2x - 6 = -x^2 + 4x - 10 \Rightarrow 2x^2 - 6x + 4 = 0$$

$$\xrightarrow{\div 2} x^2 - 3x + 2 = 0 \Rightarrow (x - 1)(x - 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 1 \\ x = 2 \end{cases}$$

پس طول نقاط برخورد دو سهمی $x = 1$ و $x = 2$ می باشد.

پس مختصات نقاط برابر است با:

$$(1, -7), (2, -6)$$

معادله خطی که از این دو نقطه می گذرد برابر است با:

$$\text{شیب: } \frac{-7 + 6}{1 - 2} = \frac{-1}{-1} = 1 \Rightarrow y = 1x + b$$

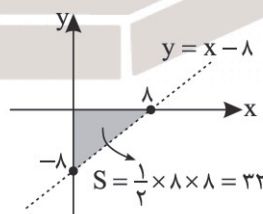
$$\xrightarrow{(1, -7)} -7 = 1 + b \Rightarrow b = -8$$

پس معادله خط d برابر است با: $y = x - 8$ این خط محور طول ها را

در نقطه $A(8, 0)$ قطع می کند و محور عرض ها را در نقطه $(0, -8)$

قطع می کند پس مساحت مثلث OAB برابر است با:

$$S = \frac{1}{2} \times 8 \times 8 = 32$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۷۰)

۱۰. گزینه ۳ صحیح است.

$$\frac{a}{(x-2)(x+2)} - \frac{x}{x-2} = 1 \Rightarrow \frac{a - x(x+2)}{(x-2)(x+2)} = 1$$

$$\Rightarrow \frac{a - x^2 - 2x}{(x-2)(x+2)} = 1$$

$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} a - x^2 - 2x = x^2 - 4 \Rightarrow 2x^2 + 2x - a - 4 = 0$$

معادله اخیر در صورتی یک جواب دارد که:

۱۸. گزینه ۲ صحیح است.

$$n(S) = 6^2 = 36$$

تاس قرمز فرد بیاید → تاس قرمز زوج بیاید
 $n(A) = 3 \times 3 + 3 \times 3 = 9 + 9 = 18$
 تاس آبی زوج بیاید → تاس آبی فرد بیاید
 $\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{18}{36} = \frac{1}{2} = 50\%$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۹)

۱۹. گزینه ۱ صحیح است.

۱۲ عددی غیراول است، پس برای محاسبه a_{12} از ضابطه پایینی a_n استفاده می‌کنیم:

$$a_{12} = \frac{2}{12} = \frac{1}{6}$$

۵ عددی اول است، پس برای محاسبه a_5 از ضابطه بالایی a_n استفاده می‌کنیم:

$$a_5 = 2(5)^2 - 6 = 50 - 6 = 44$$

$$\Rightarrow 24a_{12} - a_5 = 24\left(\frac{1}{6}\right) - 44 = 4 - 44 = -40$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۲۰. گزینه ۴ صحیح است.

چند جمله اول دنباله را به دست می‌آوریم تا به الگوی مورد نظر برسیم:

$$n=1 \xrightarrow{\text{ضابطه پایینی}} a_1 = \frac{1}{2+a_1} = \frac{1}{2+3} = \frac{1}{5}$$

$$n=2 \xrightarrow{\text{ضابطه بالا}} a_2 = 3$$

$$n=3 \xrightarrow{\text{ضابطه پایینی}} a_3 = \frac{1}{2+a_2} = \frac{1}{2+3} = \frac{1}{5}$$

پس دنباله به صورت $\dots, \frac{1}{5}, 3, \frac{1}{5}, \dots$ می‌باشد یعنی جملات باشماره فرد همگی برابر با ۳ و جملات با شماره زوج همگی برابر با $\frac{1}{5}$ هستند. لذا جمله پانصدم هم برابر با $\frac{1}{5}$ است.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۲ صحیح است.

مثنوی معنوی اثر مولوی از اسامی مشخص است که منظوم است. المعجم اثر شمس قیس رازی منظوم است. درباره علم عروض و قافیه است. موش و گربه اثر عبید زاکانی منظوم است به شیوه طنز و تمثیل است. بهارستان اثر جامی به شیوه گلستان سعدی نوشته شده است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

۲۲. گزینه ۱ صحیح است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۱۵، ۱۶ و ۶۰)

۲۳. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ویژگی‌هایی چون نوگرایی مربوط به نثر دوره مشروطه یا بیداری است.

(۲) حقوق مدنی زنان ویژگی فکری نثر دوره مشروطه است.

(۴) در نظر داشتن تخیل سرایندگان پیشین ویژگی ادبی شعر بیداری است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۴۳)

۱۴. گزینه ۱ صحیح است.

$$\begin{aligned} & \text{از } (n-2)! \text{ فاکتور می‌گیریم} \\ A &= \frac{n! + (n-1)!}{(n-2)!} = \frac{n(n-1)(n-2)! + (n-1)(n-2)!}{(n-2)!} \\ &= \frac{(n-2)! (n(n-1) + (n-1))}{(n-2)!} = n^2 - n + n - 1 = n^2 - 1 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۵)

۱۵. گزینه ۴ صحیح است.

دو حالت را بررسی کرده و حاصل را جمع می‌کنیم.

حالت ۱: ۲ عدد از مجموعه A و ۱ عدد از مجموعه B انتخاب شوند و در کنار یکدیگر عدد ۳ رقمی تشکیل دهند.

$$\binom{4}{2} \times \binom{5}{1} \times 3! = 6 \times 5 \times 6 = 180$$

جایگشت ۳ عدد

حالت ۲: هر ۳ عدد از مجموعه A انتخاب شوند.

$$\binom{4}{3} \times 3! = 24$$

بنابراین:

$$180 + 24 = 204 = \text{تعداد حالات مطلوب}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه‌های ۶ و ۹)

۱۶. گزینه ۴ صحیح است.

پیشامد را A در نظر گرفته، پس متمم آن A' خواهد بود:

$$P(A) = \frac{3}{5} \Rightarrow P(A') = 1 - P(A) = 1 - \frac{3}{5} = \frac{2}{5}$$

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} \Rightarrow \frac{2}{5} = \frac{1}{n(S)}$$

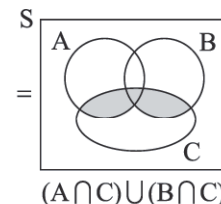
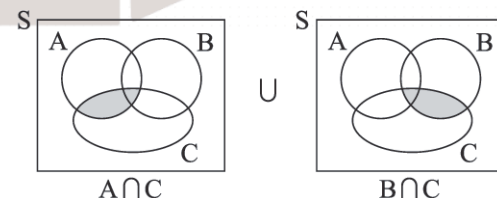
$$\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 2n(S) = 50 \Rightarrow n(S) = \frac{50}{2} = 25$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۲۲)

۱۷. گزینه ۲ صحیح است.

می‌توانیم تک‌تک گزینه‌ها را رسم کنیم، متوجه می‌شویم که نمودار ون

گزینه ۲ مربوط به نمودار متن سؤال است، زیرا:

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۶)

۲۴. گزینه ۴ صحیح است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۲۵. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی موارد نادرست:

ج) ترجمه با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی شاه آغاز شد.

د) نمایشنامه جعفرخان از فرنگ برگشته مربوط به ادبیات معاصر است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۸)

۲۶. گزینه ۱ صحیح است.

بیت «الف» یکی از مضامین برجسته عصر بیداری بیگانه‌ستیزی و مبارزه با استبداد و استثمار است.

بیت «د» وطن به عنوان سرزمینی که مردمی با مشترکات قومی، فرهنگی و زبانی در آن زندگی می‌کنند بسیار مورد توجه شاعران بود.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۲۷. گزینه ۴ صحیح است.

از نظر قلمرو ادبی سبک هندی به سبب خیال‌انگیزی دارای آرایه‌های پرکاربرد و چون اسلوب معادله، حس‌آمیزی، حسن تعلیل و تلمیحات رایج و آشکار است. البته آرایه‌های ادبی بیان (تشبیه، استعاره، تشخیص و مجاز) و بدیع لفظی و معنوی در سبک هندی مثل سایر سبک‌ها رواج دارد ولی شاخصه اصلی سبک هندی همان آرایه‌های اسلوب معادله (گزینه ۱)، حسن تعلیل (گزینه ۲) و حس‌آمیزی (گزینه ۳) است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) گناه ما باعث عصبانیت تو نمی‌شود (همان طوری که) آینه با دیدن تصویر زشت تغییر نمی‌کند.

۲) گرمی و صفای دل ما باعث گرمی آفتاب و خورشید شده است.

۳) رنگ‌ها خفته است. (حس‌آمیزی)

۴) چون تشبیه محسوس و عینی و واقع‌گرا است بیانگر سبک خراسانی است نه هندی!!

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

۲۸. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) صوفی شهر رشوه می‌خورد. (زهد ریایی)

۲) عقل در مقابل عشق بیرون است. (تقابل عقل و عشق)

۳) زیبایی معشوق من سرتی خدایی است. (معشوق آسمانی است.)

۴) مصراع دوم قضا و قدر است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۲۹. گزینه ۳ صحیح است.

تشبیه داریم (آن حور پری‌وش) ولی لف و نشر نداریم (واوها در مصراع اولی برای لف و نشر گولمان نزنند).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) کمند زلف ما را می‌کشد و کمان ابرو ما را می‌کشد (لف و نشر مرتب) - کمان و کمند - ابرو و زلف (مراعات نظیر)

۲) باد هم معنی «هوا» دارد هم معنی «غرور» که این معنی دوم با «تخوت» تناسب دارد. ضمناً «شوکت» در عربی به معنی «خار» است که با کلمه «خار» تناسب دارد.

۴) تشبیه (چون آینه و دیوار حیرت) - استعاره (این باغ و بوستان - استعاره از دنیا است). دنیا مثل باغ و بوستان است: بین معنای غیر اصلی و واژه «باغ و بوستان» رابطه تشبیه درست می‌شود. استعاره مصرحه است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۶۳ و ۶۵)

۳۰. گزینه ۲ صحیح است.

۲ تا تشبیه دارد: ۱- پله افتادگی (اضافه تشبیهی) ۲- مصراع دوم ادات تشبیه (چو) داریم و تشبیه دوم است.

سایر گزینه‌ها هر کدام ۳ تشبیه دارند:

۱) رخ مثل لاله (لاله رخا)، بر و روی مثل گل سمن، دلی مثل سنگ (سنگ دلا)

۳) ۱- برو روی معشوق مثل گل یاسمن ۲- تو (معشوق) مثل صنم (بت) هستی ۳- رخ یار مثل گل است (گلرخ تشبیه درون واژه‌ای است)

۴) تو مثل گل - من مثل بلبل - من مثل بوتیمار (نوعی پرند)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۹)

۳۱. گزینه ۴ صحیح است.

تشبیه (جبین (پیشانی)، مثل مه، زلف مثل شب، رخسار مثل گل و لب مثل می.)

لف و نشر (تشبیه‌های بالا لف و نشراند: لف و نشر مرتب)

تضاد (روشن و تیره)

مراعات نظیر (جبین، زلف، رخسار و لب)

گزینه ۳: بیت تشبیه دارد (لعل لب تو) - لف و نشر دارد - چشم و لب (لف)، بادام و شکر (نشر) که لف و نشر مرتب است - مراعات نظیر هم دارد ولی تضاد ندارد!!

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۶۵)

۳۲. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی ابیات:

الف) تشبیه: شاهراه عشق (اضافه تشبیهی)

ب) لف و نشر: گبر و مسلمان - کفر و دین - زلف و روی (گبر با کفر و زلف - مسلمان با دین و روی)

ج) تضاد: کسی با هیچ کس - هیچ کس و همه کس - نمائد و ماند.

د) تناقض: مصراع اول کنایه برده و بنده بودن و مصراع دوم کنایه از همه پادشاهان برده و بنده هستند. (اینکه پادشاه باشی و برده باشی تناقض است.)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۶۵)

۳۳. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) خیال تو: استعاره مکنیه

۲) چمن: استعاره مکنیه

۳) سرو: استعاره مکنیه

۴) گل: استعاره مصرحه از چهره معشوق

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۵۱ و ۷۱)

۳۴. گزینه ۲ صحیح است.

یکی سر مو: مجاز از مقدار کم

زلف او جفایی دارد: استعاره مکنیه

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۵۱ و ۷۱)

۳۵. گزینه ۱ صحیح است.

تلمیح: آب حیوان، اشاره دارد به داستان حضرت خضر

باد نوروزی: تشخیص

لعل: استعاره از لب معشوق

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۲)

همیشه در پیدا کردن اختیارات زبانی ابتدا تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه را پیدا کنیم، زیرا خیلی راحت است و یک حالت دارد (واژه‌هایی که مصوت بلند (او - ی) ختم می‌شوند بعدشان یکی از مصوت‌ها بیاید (نازکی آزار) ۹۹٪ مصوت بلند (او - ی) به کوتاه تبدیل می‌شود. در حالت دوم، امکان حذف همزه را پیدا کنیم و در پایان تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند (۵ حالت) را انجام دهیم:

در گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) حالت اول را دارد (مانده‌ای از (۱)، یکی از (۳)، نازکی آزار (۴)).

در گزینه‌های (۱) و (۳) تغییر مصوت بلند به کوتاه انجام نمی‌گیرد، ولی در گزینه (۴) تغییر بلند به کوتاه انجام می‌گیرد، که فقط با این حالت به جواب می‌رسیم!!

(۱) تغییر مصوت کوتاه به بلند صورت می‌پذیرد. (همراهی خویش)

(۲) امکان حذف همزه صورت می‌پذیرد. (هست‌زان)

(۳) امکان حذف همزه صورت می‌پذیرد. (داورندازیم)

تقطیع هجایی گزینه ۴:

گر	بر	گ	گ	ل	سر	خ	ک	نی	پی	ز	ه	نش	را
-	-	U	U	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-
از	نا	ز	کی	یا	زا	ر	ر	سا	ند	ب	د	نش	را
-	-	U	U	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-

ارکان بیت: مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل

که برش دوم آن (مفعول مفاعیل مفاعیل مفعول)

در هجای (۵) مصراع اول تغییر کمیت مصوت بلند به بلند (کسره اضافه = گل) است.

در هجای (۴) مصراع دوم تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه و هجای (۵) امکان حذف همزه (نازکی‌آزار)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۲)

۴۳. گزینه ۱ صحیح است.

در گزینه (۱) شکل حذف همزه (موی از) وجود دارد ولی حذف همزه صورت نمی‌پذیرد. (مستفعلن مفاعیل مستفعلن فعل).

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) بر وزن (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن) هجای سوم و پنجم مصراع اول و هجای هفتم در مصراع دوم (تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند است). (همگی کسره اضافه‌اند.) و هجای ششم در مصراع دوم: تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه است. (سستی طالع)

(۳) بر وزن (مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن فعلن) است. در هجای هفتم مصراع اول (سُخَن) تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند است (کسره اضافه) (سه هجای کوتاه کنار هم آمده است که سومی کسره اضافه (ن) است و به بلند تبدیل می‌شود).

(۴) بر وزن (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن) است. هجای ششم و یازدهم در مصراع دوم کمیت مصوت بلند (دوبار) صورت گرفته است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۴۹)

۳۶. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی ابیات:

(الف) کوثر: استعاره از دهان معشوق

(ب) چشم جادو: استعاره مکنیه، تشخیص نیز دارد.

(ج) تضمین: «الصبر مفتاح الفرج»

(ه) تلمیح: داستان حضرت خضر

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۵۱)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۲۹)

۳۷. گزینه ۱ صحیح است.

مفتعلن فاعلات مفتعلن فع - وزن ناهمسان

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

۳۸. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی مصرع‌ها با وزن همسان تک‌لختی:

آن همه در پرده نمانده است بسی: مفتعلن مفتعلن مفتعلن

برو ای یار دلارام برو: فاعلاتن فاعلاتن فعلن

شب دوشینه در سودای او خفتم: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

بررسی مصرع‌ها با وزن ناهمسان:

چو عاشقی که به معشوق خود دهد پیغام: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن

دانی که را سزد صفت پاک: مفعول فاعلات مفاعیلن

صبح آمد و مرغ صبحگاهی: مفعول مفاعیلن فاعولن

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۵۱ و ۷۱)

۳۹. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن / مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

(۲) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع: به دو صورت دسته‌بندی هجایی نمی‌شود.

(۳) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن / مستفعلن مفاعیل مستفعلن فعل

(۴) مفعول مفاعیل مفاعیل فعل / مستفعلن مستفعلن مستفعلن فع

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

۴۰. گزینه ۳ صحیح است.

(الف) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن)

(د) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

۴۱. گزینه ۳ صحیح است.

(الف) مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن

(ب) مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن

(د) مفعول فاعلاتن مفاعیلن

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

۴۲. گزینه ۴ صحیح است.

اختیارات شاعری زبان سه حالت دارد:

۱- امکان حذف همزه

۲- تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

۳- تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

۴۴. گزینه ۳ صحیح است.

ن	ف	س	پا	ک	آ	ز	سی	ن	ط	ل	ب	کن	صا	ث
U	U	U	U	U	U	-	-	U	U	U	-	-	-	-
ک	غ	با	ری	ز	ج	هان	بر	د	ل	اف	گا	رش	نیست	U
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-	U

در هجای سوم مصراع اول «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» است.
(کسره اضافه: س)

در هجای هفتم مصراع اول «حذف همزه» صورت گرفته است. (از آن: زان)
در مصراع دوم هجای پایانی هجای کشیده به بلند تبدیل می‌شود.
(نیست: بلند بودن هجای پایانی)
ولی مصوت بلند (ای) در هجای چهارم مصراع دوم به کوتاه تبدیل نمی‌شود چون بعد از مصوت بلند (ی) مصوتی نیامده است!!
(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۲)

۴۵. گزینه ۴ صحیح است.

رباعی بیانگر «نامردی روزگار و ناپایداری بزرگان» است. ولی بیت گزینه ۴ بیانگر «سختی راه عشق» است.
تعیین هجایی رباعی به شکل زیر است:

ای	چ	خ	ف	ل	ک	خ	را	بی	یز	کی	ن	ی	ت	و	شی	ری	گ	د	بی
-	-	U	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U	U	-	U	U	-	-
بی	دا	د	گ	ری	شی	و	ی	دی	ری	ن	ی	ت	بش	کا	فند	-	U	U	-
-	-	U	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U	U	-	U	U	-	-
ای	خا	ک	آ	گر	سی	ن	ی	ت	بش	کا	فند	-	U	U	-	U	U	-	-
-	-	U	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U	U	-	U	U	-	-
بس	گو	ه	ر	قی	م	تی	ک	در	سی	ن	ی	ت	بش	کا	فند	-	U	U	-
-	-	U	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U	U	-	U	U	-	-

مستفعل (مفعول) / فاعلات (مستفعل) / مستفعل (مفعول) / فاعلات (مستفعل)
گزینه‌های ۲ و ۳: در مصراع اول هجای هشتم کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند (خرابی از) و حذف همزه وجود دارد. / در مصراع سوم، هجای نهم، بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (ضمیر تو) وجود دارد.

چون قالب رباعی با ۲ هجای بلند شروع می‌شود یعنی با رکن (مستفعل)، به همین دلیل برش هجایی دوم دارد (مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعل) است.

گزینه ۱ منادای غیرانسان داریم (ای چرخ فلک و ای خاک) تشخیص است و استعاره مکنیه است. / سینه: مجاز از دل است. / چرخ فلک: استعاره از روزگار است. / گوهر قیمتی: استعاره از بزرگان است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۷۲)

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۵۰ و ۵۲)

۴۶. گزینه ۳ صحیح است.

گزینه ۳ بیانگر «ناتوانی صبر در برابر قدرت عشق» است.
سایر گزینه‌ها «صبر را باعث گشایش در کارها می‌داند».

(۱) مصراع اول

(۲) مصراع دوم

(۴) در فراق صبر کم به گشایش می‌رسم.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۳۷)

۴۷. گزینه ۱ صحیح است.

مفهوم بیت گزینه ۱ بیانگر «بی‌وفایی و نامردی روزگار و جهان هستی است». ولی مفهوم بیت صورت سؤال و سایر گزینه‌ها «ناپایداری دنیا و آنچه در اوست». صورت سؤال مصراع دوم کنایه (سواران همه رفتند) بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مصراع دوم دنیا مثل خنده زودگذر است.

(۳) دولت مستعجل بود کنایه از ناپایداری روزگار

(۴) دل به این دنیا میند که خانه ساختن روا نیست. (کنایه از ناپایداری)
(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۴۶)

۴۸. گزینه ۱ صحیح است.

مفهوم هر دو بیت (الف) و (د) بیانگر این است «با مرگ نفس می‌توانی به شادابی برسی، عاشق در مرگ نفس به حیات و بهشت جاودانی می‌رسد».
بیت (ب) بیانگر «مرگ است» / بیت (ج) می‌گوید «آیین دل خود را از کدورت‌ها و زنگار پاک کن».

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۳۵)

۴۹. گزینه ۲ صحیح است.

سایر گزینه‌ها به خلقت انسان اشاره می‌کنند اما در گزینه ۲ این نکته تأکید شده است که نه جسم و نه روح کاری از پیش نمی‌برد.
(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه ۷۸)

۵۰. گزینه ۲ صحیح است.

ابیات «ج» و «ه» در توصیف اشک و گریه کردن است.

ابیات «ب» و «د» غنیمت دانستن زمان و فرصت است.

(علوم و فنون ادبی دوازدهم، صفحه‌های ۶۲ و ۷۶)

جامعه‌شناسی

۵۱. گزینه ۲ صحیح است.

(الف) به دلیل وابستگی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر، مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود و انتقال ثروت، به طرف کشورهای غربی ادامه پیدا می‌کند.

(ب) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد؛ زیرا این علوم موجب می‌شوند که فرهنگ‌های دینی، هویت خود را از نگاه فرهنگ غربی بازنگری و ارزیابی کنند.

(ج) حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی موجب آن شد که دولتمردان انگلیسی از جمله لرد جان راسل، پدر بزرگ برتراند راسل فیلسوف مشهور، از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کنند.

(د) ماکس وبر تفهم را روش مستقلى برای علوم انسانی نمی‌دانست، بلکه آن را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش تجربی بود، می‌انگاشت. به همین دلیل، وبر جامعه‌شناسی خود را تفهیمی - تبیینی معرفی می‌کرد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۶۵، ۶۶، ۷۱ و ۷۸)

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۴۸)

۵۲. گزینه ۴ صحیح است.

(الف) بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا، خواستار اصلاح رفتار دولت‌های اسلامی بودند.

(ب) تمامی ویژگی‌های بیدارگران، از جمله اینکه بیدارگران اسلامی، قومیت‌های مختلف را درون امت واحد اسلامی به رسمیت می‌شناختند.

(ج) تمامی ویژگی‌های منورالفکران غرب‌گرا، از جمله اینکه منورالفکران، نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی‌کردند.

قسمت‌های دوم و سوم گزینه‌های ۱ و ۳، درست می‌باشند، اما قسمت اول نادرست است.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۱)

۵۳. گزینه ۱ صحیح است.

موارد (الف) و (ج) درست و موارد (ب) و (د) نادرست است.
(ب) بیدارگران نخستین، خطر غرب را در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دیدند.
(د) اقدامات سید جمال‌الدین اسدآبادی و شاگردان او، نمونه‌ای از حرکت‌های نخستین بیدارگران در جهان اسلام بود، نه ایران.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۸، ۱۰۹ و ۱۰۹)

۵۴. گزینه ۴ صحیح است.

(الف) قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد و اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد، می‌تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت گیرد.
(ب) در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز می‌پذیرد.
(ج) فرهنگ اسلامی، به دلیل قدرت و غنای خود، گروه‌های مهاجم بیگانه را نیز درون خود هضم و جذب می‌کرد یا دست کم آنان را ناگزیر می‌ساخت که برای بقای خود، در ظاهر از مفاهیم و ارزش‌های دینی استفاده کنند.
(د) در مقابل، استبداد استعماری به دلیل اینکه در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد، برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۱، ۲۳، ۲۹ و ۳۱)

۵۵. گزینه ۲ صحیح است.

امپراتوری و شاهنشاهی از طریق کشورگشایی و با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان پیروز شکل می‌گیرد.
استعمار به معنای اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است.
در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است، از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز می‌پذیرد، اما در استعمار فرانو، بیش از آنکه از ابزارهای نظامی و سیاسی یا اقتصادی استفاده شود، از ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی به ویژه از رسانه‌ها و فناوری اطلاعات بهره برده می‌شود.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۵)

۵۶. گزینه ۲ صحیح است.

(الف) دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند.
(ب) کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد؛ آسیب‌ها و اشکالاتی را که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند، شناسایی می‌کند و قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.
(ج) اما از آنجا که ما انسان‌ها با هم زندگی می‌کنیم، مجبور نیستیم خودمان به تنهایی و جداگانه، دانش لازم برای تک‌تک کنش‌هایمان را تولید کنیم.
(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳ و ۴)

۵۷. گزینه ۱ صحیح است.

انسان با تفکر و تعقل، از دیده‌ها، شنیده‌ها و خوانده‌هایش فراتر می‌رود، معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند و به آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تری از عالم و آدم می‌رسد.
(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۲)

۵۸. گزینه ۴ صحیح است.

سه نگاه در ارتباط با موضوع و روش علوم انسانی و اجتماعی:
(الف) برخی علوم انسانی و علوم اجتماعی را یکی می‌دانند.
(ب) برخی دیگر موضوع علوم انسانی و علم اجتماعی را همان امور انسانی و یکسان می‌دانند ولی روش آن دو را متفاوت می‌دانند. این دسته، روش علوم اجتماعی (جمعیت‌شناسی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و ...) را همان روش علوم طبیعی، یعنی روش تجربی می‌دانند ولی روش علوم انسانی (برخی رشته‌های دانشگاهی مانند هنر، فلسفه علوم اجتماعی، مطالعات فرهنگی و ...) را روش غیرتجربی می‌دانند.
(ج) از منظر کتاب حاضر، علوم انسانی و علوم اجتماعی موضوعات متفاوتی دارند. این نگاه وجود انسان را به ابعاد اجتماعی‌اش تقلیل نمی‌دهد و کنش‌های انسان را به کنش‌های اجتماعی او فرو نمی‌کاهد.
(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۱۱)

۵۹. گزینه ۳ صحیح است.

(الف و د) علوم اجتماعی نیز با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند البته به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی و تنوع آنها، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.
(ب) دانشمندان علوم اجتماعی تلاش می‌کنند نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند. آنها با کشف این قواعد می‌توانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند.
(ج) علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازند و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کنند.
(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۱۵)

۶۰. گزینه ۱ صحیح است.

نتایج قواعد اجتماعی:
(۱) ارتباط ما با یکدیگر را امکان‌پذیر می‌سازند.
(۲) ارتباط ما با یکدیگر را سامان می‌دهند.
(۳) کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کنند.
(۴) امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می‌آورند.
(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۲۰ و ۲۲)

۶۱. گزینه ۲ صحیح است.

جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را بیشتر براساس مناسبات بیرونی، توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد نفع، ترس و اجبار می‌داند. افراد جامعه براساس نوعی قرارداد، قواعد و مقرراتی را می‌پذیرند. این قواعد، علاوه بر اینکه نفع افراد جامعه را تأمین می‌کنند، از آنها در برابر گزندها و آسیب‌ها نیز محافظت می‌نمایند. جوامعی که نظم اجتماعی را از این منظر برقرار می‌سازند، شاید با تطبیع و تهدید و اجبار قادر باشند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند اما در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت، موفق عمل نمی‌کنند. از این‌رو هر روز باید بر حجم قواعد و قوانین نظارتی و نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده خود بیفزایند.
(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۰)

۶۲. گزینه ۴ صحیح است.

(الف) ما در جهان اجتماعی با افراد آگاه سروکار داریم و لازم است با توجه به تفسیر آنها از خودشان، به فهم همدلانه رفتار آنها دست پیدا کنیم.
(ب) نگاه نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی پوزیتیویستی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفهیمی - تفسیری هموار ساخت.
(ج) کنش اجتماعی، خشت بنای جامعه است.
(د) ساختارهای اجتماعی هر چقدر هم جا افتاده و باسابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده‌اند و برقرارند.
(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳۳ تا ۴۰)

۶۳. گزینه ۱ صحیح است.

جنگ‌های نامنظم مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است که قادرند در موقعیت بومی خود، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند. سربازان جنگ‌های نامنظم معمولاً نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده را اجرا نمی‌کنند بلکه متناسب با موقعیت خاص جغرافیایی و فرهنگی خود عمل می‌کنند.

اصطلاح جنگ‌های نامنظم را اولین بار شهید مصطفی چمران به کار برد و روش‌های ویژه‌ای برای آن ابداع کرد. مقاومت مردم مسلمان آمرلی در برابر داعش، نمونه‌ای بارز از جنگ‌های نامنظم است. در جنگ‌های نامنظم افراد از نظم موجود پیروی نمی‌کنند بلکه از آن فراتر می‌روند و با ارزش‌ها و معانی پیوند می‌خورند. سربازان جنگ‌های نامنظم به سبب انگیزه‌های اخلاقی و آرمان‌های معنویشان، توانی فراتر از نظم موجود به دست می‌آورند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۶۴. گزینه ۴ صحیح است.

تنوع و تکثر معانی، موجب پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معانی آنها می‌شود. بنابراین برای فهم کنش انسان‌ها باید به سراغ روش‌هایی رفت که این تنوع‌ها و تفاوت‌ها را در نظر می‌گیرد. این روش‌ها در مقابل روش‌های کمی قرار می‌گیرند که در جامعه‌شناسی تبیینی به کار می‌روند و به نام روش‌های کیفی شناخته می‌شوند. علاوه بر این، خلاق و فعال بودن انسان‌ها در تولید معانی، موجب پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود. جهان‌های اجتماعی مختلف، معانی ذهنی و فرهنگی متفاوتی پدید می‌آورند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۴۹ و ۵۰)

۶۵. گزینه ۲ صحیح است.

الف) نادرست، برای فهمیدن دلالت‌های کنش، باید به زمینه فرهنگی‌ای که کنش‌گر در آن عمل می‌کند، مراجعه کنیم.
ب) نادرست، انسان در فیلم سینمایی «عصر جدید»، شیء و در فیلم سینمایی «تلقین» موجودی آگاه، دانسته شده است.
ج) درست، جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را نیز صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند.
د) نادرست، در جامعه‌شناسی براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۳۰، ۴۰ و ۵۰)

روان‌شناسی

۶۶. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

تصمیم‌گیری معمولی شامل تصمیم‌هایی است که نقش تعیین‌کننده‌ای در آینده فرد ندارد و به امور معمولی و عادی زندگی مربوط می‌شود. مثل انتخاب غذا در رستوران - انتخاب نحوه چیدمان اتاق کودک - انتخاب جای پارک - انتخاب میوه برای خوردن - خرید لباس و سایر مایحتاج زندگی. تصمیم‌گیری مهم شامل تصمیم‌هایی است که در کل زندگی یا مقطعی از زندگی تأثیرگذار است یا در سرنوشت فرد تأثیر دارد؛ مثل انتخاب رشته - انتخاب روش لاغری از بین چند روش - انتخاب همسر - انتخاب شغل - خرید خانه - انتخاب روش حمله به دشمن - استخدام مدیر مؤسسه کنکور. تصمیم‌گیری ساده شامل تصمیماتی هستند که به فکر کردن زیاد احتیاج ندارند و به بررسی مرحله به مرحله اولویت‌ها و گزینه‌ها نیاز ندارند و براساس «یک ویژگی» تصمیم گرفته می‌شود؛ مثل خرید لباس - انتخاب غذا در یک غذاخوری - انتخاب جای پارک - انتخاب میوه از ظرف میوه یخچال.

تصمیم‌گیری پیچیده شامل تصمیماتی هستند که به فکر کردن زیاد نیاز دارند و به بررسی مرحله به مرحله اولویت‌ها نیاز دارند، برخلاف تصمیم‌گیری ساده با خطر همراه هستند چون به نتیجه گزینه‌های آن اطمینان نداریم. مثل انتخاب روش لاغری از بین روش جراحی معده و پیکرتراشی - انتخاب رشته - خرید خودرو و انتخاب شغل و استخدام مدیر مؤسسه کنکور.

تصمیم‌گیری فردی شامل تصمیماتی می‌شود که توسط یک نفر گرفته می‌شود. مسئولیت تصمیم‌گیری با یک نفر است حتی اگر با دیگران مشورت کند مثل انتخاب رشته تحصیلی و انتخاب همسر.

تصمیم‌گیری گروهی شامل تصمیماتی می‌شود که توسط گروهی از افراد گرفته می‌شود مثل انتخاب رئیس جمهور - تصمیم اعضای یک تیم ورزشی برای انجام مسابقه - تصمیم فرماندهان جنگی برای حمله به دشمن. با این توضیحات می‌توان گفت:

انتخاب جای پارک ماشین هم تصمیمی معمولی است چون نقش تعیین‌کننده‌ای در آینده ندارد و هم تصمیمی ساده است که به فکر کردن زیاد احتیاج ندارد و به بررسی مرحله به مرحله اولویت‌ها نیاز ندارد.

انتخاب واحد درسی در دانشگاه یک تصمیم فردی است.

انتخاب روش لاغری از بین روش‌های جراحی معده و پیکرتراشی مهم است چون در آینده زندگی فرد تأثیر دارد هم پیچیده است چون به فکر کردن زیاد نیاز دارد و به بررسی مرحله به مرحله اولویت‌ها نیازمند است و با خطر همراه است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۳۹ و ۱۴۰)

۶۷. گزینه ۳ صحیح است.

اگر ناتوانی در تصمیم‌گیری برای انتخاب بین ۲ موضوع نامطلوب و نخواستنی باشد «تعارض اجتناب - اجتناب» نام دارد مثل دانش‌جویی که ادامه تحصیل در رشته‌ای را علاقه ندارد به خدمت نظام هم علاقه ندارد در نتیجه از بین دو انتخاب ناخوشایند باید یکی را انتخاب کند و در نتیجه دچار فشار روانی می‌شود.

اگر ناتوانی در تصمیم‌گیری بین ۲ حالت خواستنی (مطلوب) و نخواستنی (نامطلوب) باشد «تعارض گرایش - اجتناب» نام دارد. مثل دختری که برای مهاجرت به خارج از کشور (خواستنی)، ازدواج با فردی را که به او علاقه ندارد قبول می‌کند (نخواستنی) در نتیجه دچار فشار روانی می‌شود.

اگر بین ۲ حالت خواستنی (مطلوب) بخواهد یکی را انتخاب کند در نتیجه از دیگری محروم می‌شود باز هم دچار تعارض شده و فشار روانی ایجاد می‌شود مانند فردی که هم به رشته دبیری و هم رشته حقوق علاقه‌مند است، به این «تعارض گرایش - گرایش» می‌گویند.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۵۰ و ۱۵۱)

۶۸. گزینه ۴ صحیح است.

هدف محمد و علی با هم فرق دارد؛ پس جهت انگیزه آنها مثل هم نیست. از نظر شدت، تلاش و کوشش محمد بیشتر است و انرژی بیشتری برای رسیدن به هدف صرف می‌کند پس شدت انگیزه آنها هم متفاوت است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۶۲)

۶۹. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

الف) هدف آن چیزی است که انسان سعی دارد به آن برسد و فکر می‌کند برای او مؤثر و مفید است و با تلاش و کوشش سعی می‌کند به آن برسد مثل غزل که هدفش کسب رتبه دورقمی در کنکور است و برای رسیدن به آن روزانه ۱۲ ساعت مطالعه می‌کند.

(۲) حساسیت نسبت به انتقاد دیگران از پیامدهای شناختی منفی در دوره نوجوانی است.

(۳) توجه نوجوانان در مقایسه با کودکان گزینشی‌تر است یعنی این تلاش در دوره کودکی هم وجود دارد.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۵۳، ۵۵ تا ۵۷ و ۶۱)

۷۴. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت نادرست:

(د) رشد سریع شناختی مستلزم قضاوت درباره مسائل اخلاقی و ارزشی است، نه بالعکس.

نکته: کودکی که کاری را به خاطر درستی آن انجام می‌دهد در دوره دبستان قرار دارد، همچنین در دوره دبستان علاقه خاصی به بازی با همجنس دارد.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۴، ۵۱، ۵۲ و ۶۱)

۷۵. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) هر چه تعداد خطاهای ادراکی بیشتر شود، به عنوان یک خطای شناختی وارد نظام ذهنی فرد می‌شود.

(ب) در خطای ادراکی محرکی که ادراک می‌شود وجود خارجی دارد و فقط مطابق با واقعیت نیست.

(ج) منظور از اصل شکل و زمینه این است که ادراک ما از یک شکل تحت تأثیر زمینه‌های مختلف تغییر می‌کند.

(د) ما معمولاً تمایل داریم اشیا را براساس شباهت آنها در یک مقوله طبقه‌بندی کنیم.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۸۲ تا ۸۴)

۷۶. گزینه ۱ صحیح است.

(الف) منبع توجه زمانی که در انتظار چیزی هستیم، انتظارات فرد است. (ب) تشخیص دریافت و تفسیر اینکه چه کسی پشت تلفن است اشاره به مرحله ادراک دارد.

(ج) به همه چیزهایی که در دامنه توجه‌مان قرار می‌گیرد آگاهی کامل نداریم، بلکه آگاهی نسبی داریم.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۷۴ و ۸۱)

۷۷. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(۱) در مرحله چهارم روش پس‌خبا، یعنی به خود پس‌دادن، در صورت لزوم متن دوباره خوانده شود.

(۲) کاهش فاصله زمانی بین یادگیری و یادآوری یک مطلب باعث کنترل اثر گذشت زمان، و افزایش فاصله بین دو یادگیری باعث کاهش اثر تداخل می‌شود.

(۳) اولین مرحله از روش پس‌خبا، پیش‌خوانی است تا برداشت کلی از متن به دست آید.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۷۸. گزینه ۱ صحیح است.

گزینه اول به حافظه کوتاه‌مدت و سایر گزینه‌ها همگی به حافظه کاری اشاره دارند.

نکته: حافظه کوتاه‌مدت ذخیره‌سازی اطلاعات در زمان کوتاه بدون دستکاری آنها است، در حالی که در حافظه کاری علاوه بر ذخیره‌سازی کوتاه‌مدت، اطلاعات سازماندهی و استفاده نیز می‌شوند.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

(ب) اسناد یعنی اغلب افراد موفقیت یا شکست خود را به علل و عواملی نسبت می‌دهند. در این میان گاهی شکست‌ها را به عوامل غیرقابل کنترل و پایدار و بیرونی نسبت می‌دهیم مثل دشواری تکلیف.

(ج) تأیید کرم ضدآفتاب توسط وزارت بهداشت با نارضایتی عده‌ای از مردم از آن کرم در تضاد با هم هستند، اگر ما به تأیید مواردی بپردازیم که از آن راضی بوده‌اند این همان حفظ هماهنگی شناختی است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰ و ۱۷۴ تا ۱۷۶)

۷۰. گزینه ۲ صحیح است.

علائم فشار روانی عبارتند از:

۱- علائم رفتاری مانند فرار کردن - فریاد زدن - شکاک درآوردن - لکنت زبان - پرخوری - پرخاشگری و ...

۲- علائم جسمانی مانند دردهای جسمی مثل سردرد - تپش قلب شدید - افزایش فشار خون - افزایش تعریق (عرق کردن) - خشک شدن آب دهان - بخ کردن دست و پا - انقباض عضلات - رنگ پریدگی و هر آنچه که مستقیماً مربوط به جسم می‌شود.

۳- علائم هیجانی مانند تحریک‌پذیری - ترس - غم - خشم - افسردگی - بی‌قراری - هراس - عصبانیت و ...

۴- علائم شناختی مانند کاهش توجه و تمرکز - کاهش خلاقیت - فراموشی - حواس‌پرتی - افزایش خطا در استدلال - کاهش هوشیاری و کلیه علائم مربوط به شناخت و فرایندهای ذهنی.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۹۶ و ۱۹۷)

۷۱. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) نادرست، تجربه شخصی و غیرقابل تعمیم افراد، زیرمجموعه روش‌های شهودی قرار دارد، در حالی که منظور از تجربه روش علمی است. (ب) نادرست، یافته‌های این کتاب از طریق روش علمی به دست آمده است در نتیجه مصداق روش تجربی است.

(ج) درست، آزمایش و مقایسه نتیجه دو آزمایش، بیانگر تجربه یا روش علمی می‌باشد.

(د) درست، منبع کسب آگاهی در این مورد به خاطر استفاده از روش‌های قابل اندازه‌گیری، تجربه و آزمایش روش علمی می‌باشد.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۱)

۷۲. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) عدم مطابقت با یافته‌های مقبول در علم تجربی، از دلایل رد شدن پاسخ‌های اولیه پژوهش (فرضیه) است.

(ب) در روان‌شناسی به عنوان یکی از علوم تجربی، موضوعات قابل مشاهده به صورت غیرمستقیم (مثل فرایندهای ذهنی) هم مورد بررسی قرار می‌گیرد.

(ج) تعریف عملیاتی باعث برداشت یکسان یا تقریباً یکسان از مفاهیم می‌شود. نکته: زمانی که موضوعات را نمی‌توان به صورت مستقیم مشاهده کرد و یا با پرسش‌های از پیش تعیین شده به آن پی برد، از روش مصاحبه استفاده می‌شود.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۳، ۱۶، ۱۸ و ۲۸)

۷۳. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(۱) هیجانات منبع رفتارهای مثبت و سازنده هستند و در صورت هدایت نشدن به رفتارهای مخرب و پرخطر منجر می‌شوند.

۷۹. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

- (۱) وقتی به شدت درگیر مسئله هستی ولی قادر به حل آن نیستی، راه حل آن تغییر نگاه و تغییر بازنمایی آن مسئله است.
- (۲) روش مورد استفاده خیاط، شروع از آخر بوده است.
- (۴) مقایسه نتایج قبل و بعد اجرای یک راه حل، مربوط به مرحله سوم یعنی ارزیابی راه حل است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۲۰، ۱۲۲، ۱۲۸ و ۱۲۹)

۸۰. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- (الف) مسئله عبارت است از عدم دستیابی فوری به هدف به دلیل موانع مشخص با توجه به امکانات و توانمندی‌های محدود.
- (ب) زمانی که هدف روشن نباشد، درک ما از مسئله ناقص خواهد بود.
- (د) مسئله نه نقطه مثال خوبی برای تغییر نگاه به مسئله است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۱۶، ۱۲۲ و ۱۳۱)

زبان عربی

۸۱. گزینه ۴ صحیح است.

- أذكروا: یاد کنید (فعل امر است). (رد گزینه ۲) / نعمة: مفرد است نه جمع (رد گزینه ۱) / أَلَف: پیوند ایجاد کرد (ماضی باب تفعیل است). (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / نعمته: نعمت او (ترکیب اضافی است). (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
- نکته: در گزینه‌های ۱ و ۳ «نعمتی» به صورت نکره ترجمه شده که اشتباه است.

(عربی یازدهم، درس ۷)

۸۲. گزینه ۱ صحیح است.

- ما للمؤمن: مؤمن را چه کار (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / یفنی: نابود می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / لا تبقى: نمی‌ماند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / أن یعوذ: پناه ببرد (رد گزینه ۴)
- توجه: نمی‌توانیم فعل را به صورت مصدر یا اسم ترجمه کنیم بلکه باید به زمان آن توجه کنیم:

یفنی (مضارع است): نابود می‌شود ✓ نابود شدنی ✗

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۸۳. گزینه ۳ صحیح است.

- من أهم: از مهم‌ترین (رد گزینه ۲) / قد تأثرت: تأثیر گرفته (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / یجب أن نشیر: باید اشاره کنیم (رد گزینه ۴) / کان ... ترجمه کرده بود (رد گزینه ۴) / جیداً: به خوبی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / در گزینه ۲ ترتیب جمله رعایت نشده و کلمه «زیرا» اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد.

نکته: این دو فعل را با هم اشتباه نگیرید:

أَثَّرَ - يُؤَثِّرُ - تَأَثَّرَ ← باب تفعیل (متعدی)

تَأَثَّرَ - يَتَأَثَّرُ - تَأَثَّرَ ← باب تفعّل (لازم)

(عربی یازدهم، درس ۴)

۸۴. گزینه ۱ صحیح است.

- الجنود (فاعل است): سربازان (رد گزینه ۳) / أَلَّا يُعْتَقَ ... إلّا من (فعل مجهول است): فقط کسی آزاد شود که ... آزاد نشود به جز کسی که ... (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / الجیش (مفرد است): ارتش (رد گزینه ۴) / یقوم بِ اقدام می‌کند، می‌پردازد (رد گزینه ۲)

(عربی دوازدهم، درس ۳)

۸۵. گزینه ۲ صحیح است.

- باحث دؤوب: پژوهشگری با پشتکار (ترکیب وصفی نکره است) (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «و هو ...» جمله حالیه است که در گزینه ۴ در جای درستی ترجمه نشده / لم يشعر: احساس نکرد (ماضی ساده یا نقلی منفی است) (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «کلّ قواته»: تمام توانش را / هدف: مفرد است (رد گزینه ۱) / ضمناً در گزینه ۳، «قطعاً» اضافی است و در ترجمه جمله وصفیه «... کان أهلاً» از حرف «که» استفاده نشده است.

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۸۶. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) مرا أزرِد («انزعجت» فعل لازم است و معنای آن «آزرده شدم» است. انزعجت من موت: از مرگ آزرده شدم)
- (۳) شروع کرده بود («كادت ... تبدأ» یعنی «نزدیک بود شروع کند»)
- (۴) «لا نسبح: نباید اجازه دهیم» فعل نهی متکلم مع‌الغیر است که به اشتباه مضارع منفی ترجمه شده است.

(عربی یازدهم، درس ۵)

۸۷. گزینه ۲ صحیح است.

- اتفاقات («الحادثة» مفرد است نه جمع) - با پشتکار («و هو دؤوب» جمله حالیه است که به اشتباه به صورت حال مفرد ترجمه شده است). ترجمه صحیح: «آن اتفاق عزم کسی را که کارش را ادامه می‌دهد در حالی که با پشتکار است، ضعیف نکرد.»

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۸۸. گزینه ۲ صحیح است.

- با خوشحالی: مسروراً، مسرورة (حال مفرد است) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / شروع به درس دادن کرد: أخذ يدرّس (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / همکلاسی‌هایمان: زملائنا، زميلاتنا (رد گزینه ۱) / گویی: كأن (رد گزینه ۳) / بشود: يصبح، تصبح، يصير، تصیر (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / توجه: «تكون، يكون» معادل «باشد» است نه «بشود».

(عربی یازدهم، درس ۵)

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۸۹. گزینه ۱ صحیح است.

- ترجمه آیه صورت سؤال: «آیا ندانسته‌اند که خدا روزی را برای هر که بخواهد می‌گستراند.» که دقیقاً همین مفهوم در بیت گزینه ۱ آمده است. بررسی مفهوم سایر گزینه‌ها:
- (۲) از جایی که فکرش را نمی‌کنیم، خداوند روزی می‌دهد.
 - (۳) قدرت مطلق و تام در دستان خداوند است.
 - (۴) کسی که نان دیگران را آجر کند، خدا از او ناراضی است.

(عربی یازدهم، درس ۶)

ترجمه متن:

طه حسین یک منتقد و نویسنده مقالات اجتماعی و سیاسی بود. او در سال ۱۸۸۹ میلادی متولد شد و دوران کودکی خود را در یک جامعه کوچک در استان منیا در جنوب مصر گذراند. در آن دوره، این جامعه از فقر و جهل رنج می‌کشید و همچنین از شیوع بیماری‌ها و نبود رعایت امور پزشکی در آن رنج می‌کشید. همین شرایط باعث شد که طه حسین در شش‌سالگی بینایی خود را از دست بدهد.

در سال ۱۹۰۲ میلادی، طه حسین به همراه برادر بزرگ‌ترش، احمد، به شهر قاهره رفت و به دانشگاه الازهر وارد شد تا تحصیلات خود را تکمیل کند. او تا سال ۱۹۱۲ در آنجا تحصیل کرد و در سال ۱۹۱۴ برای نخستین بار مدرک دکترای خود را از دانشگاه مصر دریافت کرد.

علاوه بر این، او در سال ۱۹۱۸ نیز مدرک دکترای دیگری دریافت کرد که عنوان پایان‌نامه او «فلسفه اجتماعی ابن‌خلدون» بود. سپس در سال ۱۹۲۶، نخستین کتاب خود را با عنوان «در شعر جاهلی» منتشر کرد. او کتاب معروفی به نام «الایام» دارد که یکی از بهترین نمونه‌های زندگی‌نامه شخصی به‌شمار می‌رود و آن را بین سال‌های ۱۹۳۶ تا ۱۹۳۹ نوشت.

۹۰. گزینه ۳ صحیح است.

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) کتاب «الایام» حاوی سرگذشت افراد معروف است. (طبق متن این کتاب سرگذشت خود طه حسین است.)
- (۲) وقتی طه حسین نابینا شد، برادر بزرگ‌ترش او را به قاهره برد. (در متن گفته نشده که این دو اتفاق به هم مرتبط بوده‌اند.)
- (۳) طه حسین نخستین کتابش را در سی و هفت سالگی تألیف کرد. (طبق متن او در سال ۱۸۸۹ متولد شد و در ۱۹۲۶ این کتاب را تألیف کرد پس این گزینه درست است.)
- (۴) ابن‌خلدون فیلسوفی مشهور در قرن بیستم بود. (در متن به قرنی که ابن‌خلدون در آن زندگی می‌کرده اشاره نشده است.)

(عربی یازدهم، درس ۷)

۹۱. گزینه ۲ صحیح است.

با توجه به متن، طه حسین در سال ۱۸۸۹ به دنیا آمد و در سال ۱۹۰۲ (یعنی در سن ۱۳ سالگی) به دانشگاه الأزهر رفت.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) بنیای‌اش را به دلیل کمبود مراقبت‌های پزشکی از دست داد.
- (۲) در ده سالگی به الأزهر ملحق شد.
- (۳) دو بار مدرک دکترا گرفت.
- (۴) او اولین کسی است که از دانشگاه الأزهر دکترا گرفته است.

(عربی یازدهم، درس ۷)

۹۲. گزینه ۳ صحیح است.

«یعنی» به معنای «رنج می‌کشد» است.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) شادمانی می‌کند.
- (۲) دوری می‌کند.
- (۳) درد و رنج می‌کشد.
- (۴) می‌بیند.

(عربی یازدهم، درس ۷)

۹۳. گزینه ۱ صحیح است.

خطای این گزینه: من مصدر «انتقاد» («ناقد» اسم فاعل از ثلاثی مجرد است، در نتیجه نمی‌تواند از مصدر «انتقاد» ساخته شده باشد، زیرا این کلمه ثلاثی مزید از باب «افتعال» است.)

(عربی یازدهم، درس ۷)

۹۴. گزینه ۲ صحیح است.

خطای این گزینه: معرف بآل («الأزهر» نام یک دانشگاه است، در نتیجه اسم علم است نه معرفه به «ال».)

نکته: هرگاه یک اسم علم «ال» بگیرد باز هم معرف بالعلمیة است نه معرف بآل.

مثال: العراق ← معرف بالعلمیة ✓ معرف بآل ✗

(عربی یازدهم، درس ۷)

۹۵. گزینه ۴ صحیح است.

خطاهای این گزینه: یَتَعَلَّمُونَ (مضارع باب «تَفَعَّل» بر وزن «يَتَفَعَّلُ» است نه «يَتَفَعَّلُ»، در نتیجه «يَتَعَلَّمُونَ» صحیح است.) - الجاهلین (با توجه به اینکه «الجاهلین» صفت «الناس» است باید جمع باشد نه مثنی، در نتیجه «ن» آخر آن باید فتحه داشته باشد نه کسره، بنابراین «الجاهلین» صحیح است.)

(عربی دوازدهم، درس ۳)

۹۶. گزینه ۴ صحیح است.

«هی کانت معوقه» حال از نوع جمله است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) متحدین ← خبر صار
- (۲) ممزوجة ← صفت برای «أبیاتاً»
- (۳) معززة ← صفت برای «فتاة» - راضیة ← اسمی که بعد از «و» بیاید، نمی‌تواند حال باشد.

(عربی دوازدهم، درس ۲)

۹۷. گزینه ۴ صحیح است.

«تَقَدَّم» مصدر (باب تَفَعَّل) هست و «لا» بر سر اسم وارد شده بنابراین «لای نفی جنس» می‌باشد. «لا النافیة» بر سر فعل وارد می‌شود. نکته مهم: مصادر همگی اسم می‌باشند. توجه: اگر آخر فعل مجزوم (ساکن) باشد و بعدش اسم «ال» دار بیاید برای خواندن پیوسته فعل به آن اسم، آخر فعل را کسره می‌دهند. (مانند گزینه ۲)

(عربی یازدهم، درس ۶)

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۹۸. گزینه ۱ صحیح است.

صورت سوال: جمله وصفیه را پیدا کنید که اسم مبالغه را توصیف کرده باشد. (اسم نکره، مبالغه باشد)

- (۱) «سیارات» اسم مبالغه است و «یلتزم» جمله وصفیه است. دلایل رد سایر گزینه‌ها:
- (۲) در این جمله، «مُؤَطَّف» اسم مفعول و «شَاب» اسم فاعل است. این جمله اسم مبالغه ندارد.
- (۳) جمله شرطی می‌باشد و «لا تقدّر» جواب شرط است.
- (۴) «الکذاب» اسم مبالغه است ولی معرفه می‌باشد.

(عربی یازدهم، درس‌های ۲ و ۵)

۹۹. گزینه ۳ صحیح است.

توجه: مضارع التزامی در موارد زیر وجود دارد:

الف) فعل شرط

ب) ادات ناصبه + فعل مضارع

ج) فعل امر و نهی غایب و متکلم

د) فعل مضارع + اسم نکره + فعل مضارع

ه) لیت و لعلّ + فعل مضارع

(۳) «إن» است و ادات شرط نیست بنابراین مضارع التزامی ندارد.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) لَکِی نستمع: تا گوش کنیم.

(۲) بعد «لیت» فعل مضارع آمده است: ای کاش به کار ببرد.

(۴) لام امر که بر سر متکلم آمده است (لنساعد): باید کمک کنیم.

(عربی یازدهم، درس ۴)

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۱۰۰. گزینه ۴ صحیح است.

تحلیل گزینه‌ها:

«الشباب» جمع است بنابراین «یلعبون» صحیح است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «صاروا» صحیح است زیرا مبتدای فعل قبلش به صورت جمع (الشباب) آمده است، بنابراین باید جمع بیاید (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «تشیطین» صحیح است زیرا خبر فعل ناقصه «صاروا» است و باید با توجه به مبتدای جمع بیاید و خبر افعال ناقصه منصوب است. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(عربی یازدهم، درس ۷)

تاریخ

۱۰۱. گزینه ۲ صحیح است.

الف) خاوری شیرازی: از پیشگامان انتقاد به تملق و علاقه‌مند به مختصرنویسی، نویسنده تاریخ ذوالقرنین
 ب) میرزا فتحعلی خان آخوندزاده: اگر چه مورخ نبود، اما تاریخ‌نویسی سنتی را با شیوه علمی نقد کرد.
 ج) میرزا محمدجعفر خورموجی: مؤلف کتاب حقایق الاخبار ناصری و نخستین بازتاب‌دهنده قتل امیرکبیر
 د) ناظم‌الاسلام کرمانی: توجه به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی و به ویژه نقش مردم، نویسنده تاریخ بیداری ایرانیان
 (تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۰۲. گزینه ۱ صحیح است.

قسمت اول همه گزینه‌ها از جمله علل ناکامی نادرشاه است.
 نادرشاه برای انگلیسی‌ها معافیت‌های گمرکی در نظر گرفت و در صدد درآمد تا از دانش آنان در زمینه تأسیس نیروی دریایی استفاده کند.
 در سده هجدهم دولت‌های فرانسه، هلند و انگلستان وارد هندوستان شدند و با تأسیس شرکت‌های بزرگ تجاری با نام کمپانی هند شرقی، فعالیت‌های استعماری خود را گسترش دادند.
 (تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۱۹، ۲۱ و ۲۵)

۱۰۳. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:
 ب) سرقت، نزاع و شورش توسط محاکم عرف مورد رسیدگی قرار می‌گرفت.
 د) نتیجه قرارداد پاریس جدایی هرات از ایران بود. جدا ساختن مناطقی از بلوچستان توسط انگلیسی‌ها بنابر قرارداد گل‌داسمیت روی داد.
 (تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۳۸، ۴۰، ۴۲ و ۴۴)

۱۰۴. گزینه ۳ صحیح است.

الف) روحانیون در مقاطعی در برابر قدرت‌های خارجی ایستادگی کردند و اقدامات شاهان و درباریان را به چالش کشیدند.
 ب) بازارها هسته اصلی نظام اقتصادی و اجتماعی شهرها بودند.
 ج) شیوه تولید شبنکارگی یا ایلپاتی مختص ایلات و کوچ‌نشینان بود.
 د) در دوره سلطنت ناصرالدین شاه با ورود محصولات جدید کشاورزی همچون سیب‌زمینی و خودفرنگی تحول عظیمی در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد.
 (تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۴۸، ۴۹ و ۵۲)

۱۰۵. گزینه ۲ صحیح است.

قسمت اول همه گزینه‌ها از جمله عوامل زمینه‌ساز نهضت مشروطیت می‌باشد.
 یکی از حوادث شتاب‌دهنده جنبش مشروطیت ماجرای نوز بلژیکی بود.
 مهاجرت صغری اولین مرحله اتحاد نیروهای ضد استبدادی بود.
 (تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳، ۶۵ و ۶۶)

۱۰۶. گزینه ۱ صحیح است.

در نیمه دوم قرن نوزدهم، ملی‌گرایان ایتالیایی قیام کردند و با استفاده از رقابت میان اتریش و فرانسه، موفق شدند تا ایتالیا را متحد ساخته و تحت حاکمیت یک حکومت ملی و مستقل دریاورند.
 قسمت دوم همه گزینه‌ها از جمله اختیارات دولت انگلستان به نام مفاد قرارداد ۱۹۱۹ است.
 انقلاب روسیه در سال ۱۹۱۷ به وقوع پیوست و بر جنگ جهانی اول تأثیر گذاشت؛ نه آنکه از نتایج و تبعات جنگ باشد.
 (تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۸۰، ۸۶، ۸۷ و ۹۰)

۱۰۷. گزینه ۲ صحیح است.

قابوس‌نامه نوشته عنصرالمعالی از نمونه‌های مشهور اندرزنامه است.
 معجم البلدان (اثر یاقوت حموی) به عنوان مهم‌ترین دایرةالمعارف جغرافیایی (نگاشته‌های جغرافیایی) معروف است.
 ظفرنامه (اثر حمدالله مستوفی) از نمونه‌های تاریخ منظوم است.
 (تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۸، ۱۰ و ۱۱)

۱۰۸. گزینه ۳ صحیح است.

ب) در دوره خلافت امویان تعصبات قبیله‌ای تشدید شد؛ نه تعصبات دینی.
 د) هم‌چنین در این دوره آموزه‌های قرآن و پیامبر اسلام کنار نهاده شد.
 (تاریخ یازدهم، صفحه ۵۶)

۱۰۹. گزینه ۴ صحیح است.

الف) از میان رفتن توسط افشین سردار ایرانی: جنبش بابک خرم‌دین
 ب) معروفیت به سپیدجامگان: جنبش مقنع
 ج) اکتفا کردن به دعوت و عدم رویارویی با خلافت عباسیان: اسحاق ترک
 د) تسخیر ری، نیشابور، قوس و قزوین و سرانجام کشته شدن توسط اسپهبد طبرستان: سنباد
 (تاریخ یازدهم، صفحه ۸۶)

۱۱۰. گزینه ۱ صحیح است.

در دوره سلجوقیان علوم دینی به دلیل حمایت‌های سلاطین و وزرا از جایگاه والایی برخوردار شد.
 مرداوچ خیال حمله به بغداد و نابودی خلافت عباسی را داشت، اما موفق به این کار نشد.
 اتحادیه‌های قبایل ترکمن (آق‌قویونلوها و قراقویونلوها) نواحی مرکزی و غربی ایران را تصرف کردند. حکومت نوادگان تیمور نیز با به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر پایان یافت.
 (تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۹۳، ۱۰۴، ۱۰۷ و ۱۱۱)

۱۱۱. گزینه ۳ صحیح است.

توسعه قلمرو سلجوقیان موجب مهاجرت طوایف ترک به آسیای صغیر و تغییر وضعیت اجتماعی و فرهنگی این ناحیه گردید.
 هجوم اقوام مهاجمی همچون قراختائیان و غزها منجر به خارج شدن ماوراءالنهر از دست سلجوقیان و وارد آمدن خسارت فراوان به شهرها و روستاهای آن منطقه و نیز خراسان گردید.
 (تاریخ یازدهم، صفحه ۱۰۳)

۱۱۲. گزینه ۴ صحیح است.

شورش افغان‌ها و سقوط اصفهان یک تهاجم خارجی محسوب نمی‌شد، زیرا قندهار بخشی از قلمرو صفویان بود. جدا شدن قندهار از ایران توسط گورکانیان هند، در زمان شاه صفی صورت پذیرفت. اما در زمان شاه عباس دوم قندهار بازپس گرفته شد.
 (تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۳۷، ۱۴۰ و ۱۴۲)

۱۱۳. گزینه ۴ صحیح است.

یکی از وجوه مهم تفکر رنسانس، حرمت نهادن به ارزش و اعتبار انسان بود که از آن با عنوان انسان‌گرایی تعبیر می‌شود.
 افزایش اطلاعات جغرافیایی و توسعه مهارت دریانوردی از جمله انگیزه‌ها و عوامل اکتشافات جغرافیایی بود، نه آثار و پیامدهای آن.
 (تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۷۴، ۱۷۶، ۱۸۲ و ۱۸۳)

جغرافیا

۱۱۴. گزینه ۲ صحیح است.

وقتی در یک ناحیه دو توده هوای متفاوت در مجاورت یکدیگر قرار بگیرند و به هم برخورد کنند، یک منطقه گذار یا تغییر از نظر دما یا فشار در مرزهای آنها پدید می آید. برخورد توده های هوا با یکدیگر، موجب ناپایداری هوا و در صورت دارا بودن رطوبت، موجب بارندگی می شود. نکته: جبهه ها مرز بین دو توده هوای مجاورند و آنها را از هم جدا می کنند. (جغرافیا یازدهم، صفحه ۲۵)

۱۱۵. گزینه ۴ صحیح است.

کلویت (یاردانگ) در رسوبات به جا مانده از دریاچه های قدیم پدید می آید. طی میلیون ها سال، باد شیارهایی موازی و U شکل در این رسوبات ایجاد می کند. به تدریج بخش نرم را با خود می برد و بخش های سخت تر باقی می ماند. بررسی گزینه های نادرست:

(۱) در مورد گرز دیو یا دودکش جن (هودو) درست است.

(۲) در مورد چاله های بادی درست است.

(۳) در مورد دشت ریگی یا سنگ فرش بیابانی (رگ) درست است.

(جغرافیا یازدهم، صفحه های ۴۷ و ۴۸)

۱۱۶. گزینه ۱ صحیح است.

حفاظت از تپه های ماسه ای در نواحی ساحلی به وسیله تثبیت تپه های ماسه ای از طریق کشت گیاهان سازگار با محیط روی آنها، انتقال ماسه از نواحی دیگر به ساحل و ایجاد تپه های ماسه ای مصنوعی صورت می گیرد. (جغرافیا یازدهم، صفحه ۶۱)

۱۱۷. گزینه ۳ صحیح است.

منظور از کشورهای نیمه پیرامون کشورهایی هستند که بین مرکز و پیرامون قرار گرفته اند. این کشورها از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی ترند اما هنوز از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده اند. این کشورها بین کشورهای مرکز و پیرامون نقش واسطه را بازی می کنند و ساختار اقتصادی و اجتماعی آنها دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است. از جمله این کشورها می توان از چین، کره جنوبی و سنگاپور را نام برد.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۱۰۷)

۱۱۸. گزینه ۲ صحیح است.

مرزهای پیشیناز (قبل از سکونت) مرزهایی هستند که از زمان های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته اند مانند مرز بین کانادا و آلاسکا که بعدها به تدریج مردم در دو طرف آن اسکان یافتند. این نوع مرزها مشکلی ایجاد نمی کنند.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) در مورد مرزهای تطبیقی درست است.

(۳) در مورد مرزهای تحمیلی درست است.

(۴) در مورد مرزهای طبیعی درست است.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۱۳۳)

۱۱۹. گزینه ۳ صحیح است.

نیروی دریایی راهبردی به نیرویی گفته می شود که قادر است در محدوده آب های عمیق اقیانوسی عملیات انجام دهد؛ به گونه ای که بتواند خود را از تهدیدهای روی آب، زیر آب و هوا حفظ کند. محدودیتی نیز برای اجرای عملیات در عمق دور دست ها نداشته باشد و قادر به حفاظت از منافع ملی کشور در منطقه دریایی باشد.

بررسی موارد نادرست:

(ب) بتواند خود را از تهدیدهای روی آب، زیر آب و هوا حفظ کند نه فقط روی آب.

(د) قادر به حفاظت از منابع ملی کشور در منطقه دریایی باشد نه ساحل.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۱۴۷)

۱۲۰. گزینه ۱ صحیح است.

منظور از هسته اولیه مکانی است که مردم برحسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت عوامل طبیعی بیشترین نقش را دارند و مهم ترین ملاک تفاوت شهر و روستا، فعالیت های اقتصادی آنهاست و متداول ترین ملاک تشخیص شهر و روستا، ملاک جمعیتی است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه های ۲ و ۶)

۱۲۱. گزینه ۴ صحیح است.

تا سال ۱۳۳۵ مهاجرت از روستاها به شهرها به کندی صورت می گرفت و محصولات کشاورزی بخش عمده تولیدات داخلی را تشکیل می داد. این دوره به دوره شهرنشینی کند معروف است.

بررسی گزینه های نادرست:

گزینه های ۱، ۲ و ۳ مربوط به دوره شهرنشینی سریع است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه های ۱۹ و ۲۰)

۱۲۲. گزینه ۳ صحیح است.

تصویر داده شده مربوط به زاغه نشینی است که نوعی اسکان غیررسمی یا غیرقانونی است. برای تأمین مسکن گروه های فقیر شهری و مهاجران، طرح های ساخت مسکن ارزان قیمت، اعطای وام مسکن و نظایر آنها را می توان اجرا کرد.

بررسی گزینه های نادرست:

گزینه های ۱، ۲ و ۴ مربوط به راه های سروسامان بخشیدن به مشاغل بخش غیررسمی است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۲۲)

۱۲۳. گزینه ۴ صحیح است.

مرحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS):

مرحله اول (ورودی):

جمع آوری داده ها و اطلاعات از محیط

وارد کردن اطلاعات به صورت رقمی به محیط نرم افزار GIS

کدبندی و ذخیره اطلاعات

مرحله دوم (پردازش): پردازش و تجزیه و تحلیل فضایی و مدل سازی با توجه به اهداف و نیاز کاربر

مرحله سوم (خروجی):

نمایش اطلاعات به صورت اشکال، نقشه، نمودار، جدول، متن و ...

ارائه نتایج و گزینه ها برای تصمیم گیری بهینه

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۳۹)

۱۲۴. گزینه ۲ صحیح است.

انواع شیوه های حمل و نقل

مسافت نزدیک ← جاده ای	}	مسافت دور ← ریلی
مسافت نسبتاً دور ← ریلی		
هوایی		
آبی		
لوله ای	}	مسافت دور
لوله ای		

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۴۵)

۱۲۵. گزینه ۱ صحیح است.

الف) اوایل قرن نوزدهم ← ساخته شدن لوکوموتیوهای مجهز به موتور بخار در انگلستان
ج) اوایل قرن بیستم ← اختراع و تولید انبوه خودرو
ب و د) نیمه دوم قرن بیستم ← طراحی و تولید قطارهای پرسرعت توسط برخی کشورها، ساختن آزادراهها و بزرگراهها
(جغرافیا دوازدهم، صفحه‌های ۴۲، ۴۶ و ۴۹)

فلسفه و منطق

۱۲۶. گزینه ۱ صحیح است.

حمل دانش بر تصور بی‌نیاز از دلیل می‌باشد؛ زیرا دانش ذاتی تصور است و جزء اجزای تعریفی آن می‌باشد، پس بی‌نیاز از دلیل است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
سایر محمول‌ها همگی ویژگی غیرذاتی می‌باشند و نیازمند دلیل هستند.
نکته: استوانه جسم نیست و وزن هم ندارد.
(فلسفه دوازدهم، صفحه ۵)

۱۲۷. گزینه ۲ صحیح است.

در مسیر شناخت وجود و ماهیت چهار قدم بر می‌داریم که قدم اول آن پذیرش اصل واقعیت است که یک اصل بدیهی و همگانی می‌باشد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) از هر واقعیتی مانند ترازو، دو جنبه، ویژگی، مفهوم وجود و ماهیت را می‌توان برداشت کرد، نه دو صورت که معنای اجزای تشکیل‌دهنده را می‌دهد.
۳) فیلسوفان حتماً اجزای تشکیل‌دهنده هر واقعیتی را قبول دارند اما در فلسفه به آن نمی‌پردازند. این اجزا در علوم تجربی مورد بررسی قرار می‌گیرد.
۴) حمل هر ماهیتی بر خود بی‌نیاز از دلیل است؛ مانند حمل مثلث مثلث است. زیرا مثلث نمی‌تواند مثلث نباشد.
(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۳ تا ۵)

۱۲۸. گزینه ۳ صحیح است.

این ماهیت دو حالت دارد یا ممتنع‌الوجود بالذات است و یا ممکن‌الوجودی است که چون علتش هیچ‌گاه ایجاد نخواهد شد، آن ماهیت هم ایجاد نخواهد شد. دقت کنید این ممکن‌الوجود امتناع پیدا نخواهد کرد بلکه همچنان ممکن‌الوجود است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) می‌تواند ممکن‌الوجود نیز باشد.
۲) ممکن‌الوجود بالغیر اساساً وجود خارجی ندارد و چنین مفهومی نداریم.
۴) نمی‌تواند ممتنع‌الوجود بالغیر باشد، زیرا این ماهیت با فرض علت باید ایجاد شود.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۲۹. گزینه ۴ صحیح است.

وجوب‌هایی که انسان‌ها آن را وضع کرده‌اند مانند گزینه‌های ۱ و ۳ و وجوب‌هایی که علوم تجربی به آنها رسیده است مانند گزینه ۲ همگی از نظر عقلی امکانی هستند و تنها وجوب‌های عقلی، ریاضی و فلسفی دارای وجوب هستند.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۳۰. گزینه ۱ صحیح است.

افرادی که این اصل را انکار کنند نمی‌توانند در عمل به آن معتقد باشند بلکه صرفاً در نظر می‌توان این اصل را انکار کرد زیرا منکران آن نباید به هیچ کاری دست بزنند که این امر امکان‌پذیر نمی‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) اصل سنخیت از نتایج و زیرمجموعه اصل علیت است.
۳) یافتن مصادیق سنخیت همانند مصادیق علیت از طریق تجربه ممکن است.
۴) حتمیت پیدا کردن جهان لازمه اصل وجوب علی و معلولی می‌باشد.
(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۱۳۱. گزینه ۴ صحیح است.

هیوم معتقد است علیت را نمی‌توان با استفاده از تجربه شناخت و باید یک راه تجربی دیگری پیدا کرد. در اصل، هیوم معتقد است که ابزاری برای شناخت علیت در دست وجود ندارد ولی سایر فلاسفه با استفاده از ابزار عقل یا حس، علیت را می‌شناسند.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۱۶)

۱۳۲. گزینه ۳ صحیح است.

اگر با وجود علت تامه فرض کنیم معلول ایجاد نشده است، یعنی اشتباهاً علت تامه را علت ناقصه فرض کرده‌ایم، پس در این حالت به اصل علیت معتقد نیستیم زیرا معلول ایجاد شده است اما بدون وجود علت (تامه).
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) این نتیجه هنگامی رخ می‌دهد که علت ناقصه را با علت تامه اشتباه بگیریم.
۲) ارتباطی با غایت‌مندی جهان ندارد.
۴) معنای اول اتفاق را نیز می‌توان قبول کرد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۲۵)

۱۳۳. گزینه ۲ صحیح است.

با وجود علت ناقصه نمی‌توان گفت معلول ایجاد شده است یا خیر؛ زیرا از وجود بقیه علت‌های ناقصه مطلع نیستیم، پس شاید آنها باشند و معلول هم ایجاد شده باشد. به طور کلی علت ناقصه شرط لازم و ناکافی می‌باشد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) شاید با فرض وجود بقیه علت‌های ناقصه وجود داشته باشد.
۳) وجود بقیه علت‌های ناقصه ربطی به «ب» ندارد.
۴) با عدم فرض این دو علت ناقصه باز «ب» می‌تواند وجود داشته باشد.
(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۳۴. گزینه ۴ صحیح است.

این عبارت نتیجه این برهان است که نشان‌دهنده محرک نامتحرک یا همان خدا است.
سایر گزینه‌ها همگی جزء مقدمات برهان هستند و گزینه‌های ۱ و ۲ یک معنا دارند.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۳۴)

۱۳۵. گزینه ۳ صحیح است.

تنها ایراد درستی که برهان دکارت می‌توان گرفت آن است که بگوییم عقل انسان می‌تواند از یک امر نامتناهی (خدا) تصور ایجاد کند، پس اگر این را بپذیریم مقدمه اول او رد می‌شود و برهان ناقص می‌شود.
دقت کنید نمی‌توان این ایراد را گرفت که تصور یک وجود نامتناهی خود متناهی است زیرا خود دکارت این موضوع را تصریح کرده است.
(رد گزینه ۱) و همچنین انسان از خدا می‌تواند یک تصور داشته باشد.
(رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۳۶. گزینه ۱ صحیح است.

ایراد راسل به مقدمه دوم فارابی بود او تصور کرد این مقدمه بیان دارد هر چیزی علت می‌خواهد، سپس بیان داشت اگر هر چیزی دارای علت است و استثنا آن خدا است که علت نمی‌خواهد چرا این مستثنا خدا باشد به فرض می‌توان طبیعت را مستثنا نداشتن علت دانست. البته این فرض راسل درست نیست زیرا فارابی گفته است هر معلولی نیاز به علت ندارد نه هر چیزی.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۴۴)

۱۳۷. گزینه ۴ صحیح است.

مقدمه اول برهان فارابی بیان دارد که در جهان پیرامون ما اشیایی هستند (اصل واقعیت) و در مقدمه دوم بیان دارد که هر چیزی که وجودش از خودش نباشد علتی مقدم بر خود دارد. (اصل تقدم علت بر معلول) بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) مقدمه دوم برعکس این عبارت است. موجودات ممکن‌الوجود وابسته و نیازمند به واجب‌الوجود بالذات هستند.
- (۲) این عبارت نتیجه برهان ملاصدرا است.
- (۳) این اصل در برهان ابن سینا مورد استفاده قرار نگرفت.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۴۳ تا ۴۶)

۱۳۸. گزینه ۴ صحیح است.

فلسفه اولی همان هستی‌شناسی و بخش ریشه‌ای فلسفه است در حالی که نقش انتقال اصول مابعدالطبیعه به سایر علوم را فلسفه‌های مضاف بر عهده دارند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) موضوع علوم یک پدیده از یک جنبه یا ویژگی خاص است.
- (۲) فلسفه علم قواعد کلی وجود است و وجود یک حقیقت است.
- (۳) از آنجایی که علم نوعی هستی است بحث از شناخت نوعی هستی‌شناسی است.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۹۲)

۱۳۹. گزینه ۴ صحیح است.

مهم‌ترین دلیل اینکه زندانی از غار خارج نمی‌شود، باورهایی که سالیان دراز به آنها عادت کرده و برای او قابل درک‌تر هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تفکر فلسفی اختصاص به فلاسفه ندارد.
- (۲ و ۳) مرتبط به صورت سؤال نیستند چون در صورت نه مغالطه‌ای طرح شده است و نه بحث از تخیل یا تبلیغات است.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۵)

۱۴۰. گزینه ۳ صحیح است.

این عبارت از لائوتسه بیانگر ثبات و تغییرناپذیری هستی هست، پارمنیدس معتقد است که هستی یک امر واحد و ثابت است و حرکت ندارد. او معتقد بود ما یک واقعیت جاودان و بدون تغییر داریم.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۳۰ و ۳۲)

۱۴۱. گزینه ۲ صحیح است.

از نظر سقراط آغاز دانش با اعتراف و علم به نادانی است که همان جهل بسیط است. اگر کسی جهل بسیط را نپذیرد به سمت دانش حرکت نخواهد کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) سوفیست‌ها هیچ ادراکی از نادانی خود نداشتند و تصور می‌کردند که می‌دانند.
- (۳) روش سقراطی برای رسیدن به دانش حقیقی است.
- (۴) محتوای جمله درست است اما پاسخ سؤال نیست.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۴۰ و ۴۲)

۱۴۲. گزینه ۳ صحیح است.

معرفت وحیانی اصل شهود پیامبر است که در اختیار ما قرار گرفته و ما با تأمل و تدبیر می‌توانیم آن را درک کنیم.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۵۵)

۱۴۳. گزینه ۲ صحیح است.

از نظر دکارت عقل انسان به طور ذاتی معرفت‌هایی دارد که از تجربه به دست نیامده‌اند؛ مانند معرفت به وجود نفس مجرد و وجود خدا و عقل آنها روشن و واضح ادراک می‌کند.

اما از نظر آگوست کنت مفاهیمی مانند خدا، اختیار، نفس و روح که تجربه درباره نفی یا اثبات آنها نمی‌تواند نظر دهد، معنای روشنی ندارند.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۴۴. گزینه ۲ صحیح است.

او معتقد بود که هستی، مراتب نور است. همین یک جمله هم به وحدت حقیقت انسان اشاره دارد که همان نور است و هم‌چون نور دارای مراتب است انسان هم با کسب نورانیت بیشتر می‌تواند مسیر کمال را طی کند.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۱۴۵. گزینه ۱ صحیح است.

از نظر کانت احکام اخلاقی ناشی از وجدان دارای ارزش حقیقی و ثابت هستند و انسان باید از وجدان خود تبعیت کند.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)